ELOISA

Etelä-Savon hyvinvointialue

# Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2027 alkaen

# Sisällys


1 ASIAKASMAKSU, KÄYTÖSSÄ OLEVIA PERIAATTEITA ..... 1

1.1 Kaikissa asiakasmaksupäätöksissä sovelletaan ..... 1

1.2 Asiakasmaksun enimmäismäärä ..... 1

1.3 Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen ..... 1

1.4 Oikaisuvaatimusohje koskien laskua ..... 2

2 MAKSUKATTO ..... 2

2.1 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit ..... 4

2.2 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun ..... 4

3 TERVEYDENHUOLLON MAKSUT AVOSAIRAANHOIDOSSA ..... 5

3.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut ..... 5

3.2 Avosairaanhoidon hoitajapalvelut (sairaanhoitaja/ terveydenhoitaja) ..... 6

3.3 Yksilökohtaiset terapiakäynnit perusterveydenhuollossa ..... 6

(Asiakasmaksuasetus 7 §) ..... 6

3.4 Sarjassa annettava hoito perusterveydenhuollossa (Asiakasmaksuasetus 11 §) ..... 6

3.5 Ohjattu avosairaanhoidon ryhmätoiminta ..... 6

3.6 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito ..... 7

3.6.1 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan (kerryttää maksukattoa) ..... 7

3.6.2 Kuvantamistutkimukset (kerryttää maksukattoa) ..... 7

3.6.3 Proteettiset toimenpiteet (kerryttää maksukattoa) ..... 7

4 ROKOTUKSET ..... 8

5 LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS ..... 8

6 KUNTOUTUSPALVELUT ..... 8

6.1 Yksilökohtainen terapia terveyskeskuksessa (ei koske sarjassa annettavaa hoitoa) ..... 8

6.2 Ryhmäkuntoutus ..... 8

(Fysio-, jalka-, puhe-, ravitsemus- ja toimintaterapeutin ohjaama ryhmä/ itseohjautuva, ..... 8

ei ohjaajaa ryhmässä) ..... 8

6.3 Kotikuntoutus ja jalkautuva palvelu ..... 8

6.4 Sarjahoitona annettava palvelusta ..... 9

7 MAKSU LÄÄKÄRINTODISTUKSESTA / LAUSUNNOSTA ..... 9

8 ERIKOISSAIRAANHOIDON MAKSUT ..... 10

8.1 Sairaalan poliklinikkamaksu ..... 10

8.2 Päivystyksen maksut (kerryttää maksukattoa) ..... 11

8.3 Liikkuva sairaala (kerryttää maksukattoa) ..... 11

8.4 Päiväkirurginen toimenpidemaksu ..... 11

8.5 Sarjassa annettava hoito erikoisairaanhoidossa ..... 11

8.6 Ohjattu ryhmätoiminta ..... 12

8.7 Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ..... 12

8.8 Hengityshalvauspotilaalle tai hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle järjestettävä hoito ....12
9 KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETYSTÄ PALVELUSTA PERITTÄVÄ MAKSU ....12
10 MUUALLA KUIN SUOMESSA ASUVALTA PERITTÄVÄ MAKSU ....12
11 SAIRAANKULJETUS ....13
12 KELAN MATKAKORVAUKSET (EI OLE ELOISAN ASIAKASMAKSU) ....13
13 LAITOSHOITOMAKSUT ....13
13.1 Päivä- ja yöhoidon maksu ....14
13.2 Kuntoutushoidon osastohoito ....14
13.3 Pitkäaikainen laitoshoito ....14
13.4 Vuodeosastolla yöpyvän omaisen maksut ....15
14 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT ....15
14.1 Arjen tuki- ja etäpalvelujen asiakasmaksut ....15
14.2 Kotiin annettavien palvelujen maksut ....20
14.3 Asumispalvelujen maksut ....24
14.3.1 Tuetun asumisen maksut ....24
14.3.2 Yhteisöllisen asumisen maksut ....24
14.3.3 Yhteisöllisessä asumisessa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen ....26
14.3.4 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumisen maksut ....27
14.3.5 Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen ....29
14.3.6 Pitkäaikaisen perhehoidon maksut ....30
14.3.7 Pitkäaikaisessa perhehoidossa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen ....32
14.3.8 Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu ....33
14.3.9 Lyhytaikaisen asumisen asiakasmaksut ....34
15 VAMMAISPALVELUJEN JA KEHITYSVAMMAHUOLLON MUKAISET PALVELUT JA MAKSUT ....35
15.1 Vammaispalvelulain mukaiset maksuttomat palvelut ....35
15.2 Päivä- ja työtoiminta ....36
15.3 Asiakasmaksut asumisen tuen palveluissa ....36
15.3.1 Aikuisen asumisen tuen palvelut ryhmämuotoisessa asumisessa ....37
15.3.2 Lasten asumisen tuen palvelut ....38
15.4 Asiakasmaksut lyhytaikaisen huolenpidon palveluissa ....39
15.5 Asiakasmaksut pitkäaikaisessa perhehoidossa ....39
15.5.1 Sosiaalihuoltolain mukainen pitkäaikainen perhehoito ....39
15.5.2 Pitkäaikainen perhehoito vammaispalvelulain mukaisena asumisen tukena ....39
15.5.3 Lyhytaikainen perhehoito sosiaalihuoltolain mukaan ....40
15.6 Asiakasmaksu omaishoitajan vapaan aikaisessa palvelussa ja omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaisessa palvelussa ....40
15.7 Asiakasmaksut vaativan moniammatillisen tuen laitoshoidossa ....41
15.8 Vammaispalvelulain mukainen liikkumisen tuki ....41
16 MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT ....42

16.1 Perhehoito, lyhytaikainen ja osavuorokautinen ..... 42
16.2 Perhehoito, pitkäaikainen ..... 42
16.2.1 Käyttövara pitkäaikaisessa perhehoidossa ..... 43
16.2.2 Pitkäaikaisessa perhehoidossa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen ..... 44
16.3 Päihdelaitoskuntoutus ..... 45
16.4 Lyhytaikainen asuminen ..... 45
16.5 Arviointiyksikkö Vaahtera ..... 45
16.6 Tuettu asuminen ..... 46
16.6.1 Tukipalvelumaksut ..... 48
16.7 Yhteisöllinen asuminen ..... 49
16.7.1 Tukipalvelumaksut yhteisöllisessä asumisessa ..... 51
16.8 Ympärivuorokautisen palveluasumisen maksut ..... 51
17 LASTENSUOJELUN ASIAKASMAKSUT ..... 54
18 LAPSIPERHEPALVELUJEN ASIAKASMAKSUT ..... 54

# 1 ASIAKASMAKSU, KÄYTÖSSÄ OLEVIA PERIAATTEITA

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2027 alkaen ovat voimassa koko Etelä-Savon hyvinvointi (Eloisa) alueella.

Asiakkaan siirtyessä Etelä-Savon hyvinvointialueen yksiköstä toiseen (laitoshoito-asumisyksiköt/asumisyksiköt-laitoshoito/laitoshoito-laitoshoito/asumisyksikkö-asumisyksikkö) ei lähettävä yksikkö laskuta lähtöpäivää.

Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan palveluasumiseen/laitoshoitoon, peritään palveluasumisen/ laitoshoidon maksu tulopäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä. Jos asiakas siirtyy palveluasumisesta/laitoksesta perhehoitoon, peritään palveluasumisen/ laitoshoidon maksu lähtöpäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä.

Asiakasmaksuasetuksen 8 §:n mukaan, jos potilas erikoissairaanhoidon poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen otetaan välittömästi sairaalaan hoidettavaksi, peritään häneltä poliklinikkamaksun sijasta lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu. Säännöstä sovelletaan 1.1.2027 lukien koko Etelä-Savon hyvinvointialueella potilaan siirtyessä avohoitoyksiköstä välittömästi laitoshoitoyksikköön.

## 1.1 Kaikissa asiakasmaksupäätöksissä sovelletaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin 734/1992 ja – asetukseen 912/1992 tai Etelä-Savon hyvinvointialueen (Eloisa) itsensä päättämiin harkinnanvaraisiin maksuihin.

## 1.2 Asiakasmaksun enimmäismäärä

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (asiakasmaksulaki 2 §).

## 1.3 Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista (asiakasmaksulaki 11 §).

Asiakasmaksulain 11 § 1 momentti ei koske terveydenhuollon tasasuuruisia asiakasmaksuja, vaan ne peritään lähtökohtaisesti asiakasmaksuohjeen mukaisesti kaikilta asiakkailta, Etelä-Savon hyvinvointialueen aluevaltuuston vahvistamien indeksitarkastettujen määrien mukaisesti.

Tasasuuruisiin asiakasmaksuihin myönnetään vapautus ainoastaan velkajärjestelyssä oleville henkilöille, maksujärjestelyn voimassaoloon saakka tai korkeintaan 8 kuukaudeksi eteenpäin.

Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen

Asiakkaan maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoito/asumispalvelu/perhehoito ja säännöllinen kotihoito) määrätään toistaiseksi.

Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut (ja niihin liittyvät tulotiedot) tarkistetaan vähintään joka toinen vuosi ja silloin kun

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on oleellisesti muuttunut
- kun on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi tai
- palvelu- ja hoitosuunnitelmaa muutetaan.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään voimassa olevan lainsäädännön mukaan.

### 1.4 Oikaisuvaatimusohje koskien laskua

Viranhaltijan asiakas- tai potilasmaksupäätöksestä on oikeus tehdä oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä henkilö, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Terveyden- tai sairaanhoidon palvelusta perittävään tasasuuruiseen (ei tulojen perusteella yksilöllisesti laskettuun) asiakasmaksuun tyytymätön henkilö voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot, johon asiaa koskeva päätös voidaan lähettää
- päätös tai lasku, johon vaaditaan oikaisua
- vaatimus perusteluineen
- tekijän allekirjoitus

Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun olet saanut päätöksen tai laskun. Päätöksen tai laskun katsotaan saapuneen seitsemän (7) päivän kuluttua lähettämisestä, ellei muuta näytetä. Saapumispäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on toimitettava joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@etelasavonha.fi tai postitse osoitteeseen Etelä-Savon hyvinvointialue, Kirjaamo, Porrassalmenkatu 35–37, 50100 Mikkeli.

## 2 MAKSUKATTO

Potilaan maksamille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä, maksukatto. Maksukatto on 815 euroa 1.1.2027 alkaen (asiakasmaksulaki 6 a §).

Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 815 euroa, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 26,80 euroa hoitopäivämaksu 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä (asiakasmaksulaki 6 a §).

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja). Mikäli alaikäinen on kieltänyt tietojensa luovuttamisen huoltajalleen, tällöin alaikäisen maksukattoa kerryttäviä maksuja ei voida automaattisesti huomioida huoltajan maksukattokertymässä.

**Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä.**

Etelä-Savon hyvinvointialueen laskutusjärjestelmä seuraa maksukaton täyttymistä automaattisesti Eloisan alueen maksukattoa kerryttävistä maksuista. Muun hyvinvointialueen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon maksukattoa kerryttävät asiakasmaksut asiakkaan tulee itse ilmoittaa Etelä-Savon hyvinvointialueen laskutukseen, laskutus@etelasavonha.fi tai p. 015 351 2566.

Maksukattoon lasketaan

- terveyskeskusmaksut
- terveyskeskuksessa annettavan yksilökohtaisen terapian maksut
- poliklinikkamaksut
- suun terveydenhuollossa perittävät maksut (pl. hammasteknisen laboratorion kulut)
- päiväkirurgisen hoidon maksut
- sarjahoitomaksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksut sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksissa
- yö- ja päivähoidon maksut (lyhytaikainen laitoshoito)
- toimeentulotukena myönnetyt asiakasmaksut (maksukattoa kerryttävät)
- kuntoutushoidon maksut (ml. kotikuntoutusmaksut)
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävät lääkinnällisen kuntoutuksen laitoskuntoutusjaksomaksut
- tilapäisen kotisairaanhoidon sekä liikkuvan sairaalan maksut
- vastaavien sosiaali- ja terveydenhuollon etävastaanottopalvelujen maksut
- em. ostopalveluista Eloisan perimät asiakasmaksut.

Maksukaton ulkopuolelle jäävät maksut

- yksityislääkärin lähetteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittävät maksut
- palvelusetelin omavastuuosuus
- ryhmäkäyntimaksut
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan asiakasmaksu
- sairaankuljetuksen omavastuuosuus
- pitkäaikainen laitoshoito
- lääkärintodistusmaksut
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu
- lakisääteisistä vakuutuksista maksetut maksut (täyskustannusmaksut)
- sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelumaksut (ml. lyhytaikainen palveluasuminen/ jaksohoito)
- kotihoidon maksut
- vaikeavammaisen asumispalvelut
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelut
- työterveyshuollon maksut
- perhehoidon maksut
- muulta kuin Suomessa asuvalta perityt todellisia hoitokustannuksia vastaavat maksut
- viivästyskorko ja perintäkulut

Maksukaton täyttymisen jälkeen perittävät maksut:

- Poliklinikkakäynnit maksuton
- Päiväkirurgiset käynnit maksuton
- Sarjahoitokäynnit maksuton
- Kuntoutushoito maksuton
- Tilapäinen kotisairaanhoito maksuton
- Liikkuvan sairaalan maksut maksuton
- Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito maksuton
- Hammastekniset kulut laskutetaan normaalin käytännön mukaan
- Päivä- ja yöhoito (laitoshoito) 26,80 €
- Lyhytaikainen laitoshoito 26,80 €

Vapaakortti

Maksukaton täyttymisen jälkeen myönnetään vapaakortti. Vapaakortin myöntää se terveydenhuollon laitos, jossa maksukatto on täyttynyt. Vapaakortti on maksukaton täyttymisestä lähtien voimassa kalenterivuoden loppuun saakka.

## 2.1 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit

Sotainvalideilta, joiden vammaisuusaste on vähintään 20 % ja vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 %, ei peritä asiakasmaksua sairaanhoidosta, kuntoutushoidosta, kotihoidosta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta eikä palveluasumisen hoivapalvelusta. (Sotilasvammalaki 404/1948 § 6, 6 a, 6 b). Korvaus peritään Valtiokonttorilta.

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua:

- avosairaanhoidon käynneistä (terveyskeskuksen vastaanottomaksu, poliklinikka-, sarjahoito- ja päiväkirurgian maksu)
- suun terveydenhuollon käynneistä
- kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta ja liikkuvan sairaalan palveluista
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista
- sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta / huolenpidosta ja aterioista
- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

## 2.2 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun

Asiakkaalta peritään asumispalvelujen ja säännöllisen kotihoidon maksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaoloajalta ei maksua peritä (mukaan lukien palvelukodista/säännöllisen kotihoidon piiristä lähtöpäivä).

Kotona annettavista palveluista peritään kuukausimaksua alhaisempi maksu silloin, kun palvelu keskeytyy yhdenjaksoisesti yli 5 päivän ajaksi asiakkaan hoitovastuun ollessa kokonaan muualla. Tätä lyhyempi tilapäinen poissaolo tai keskeytys ei muuta kuukausimaksua. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Omavastuun laskeminen aloitetaan siitä päivästä, kun käyntejä ei enää keskeytyksen vuoksi toteudu lainkaan. Sairaala-, lyhytaika- tai laitoskuntoutusjaksot keskeyttävät kotihoidon maksun heti (asiakasmaksulaki 1201/2020 § 10 k).

# 3 TERVEYDENHUOLLON MAKSUT AVOSAIRAANHOIDOSSA

## 3.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut

(Asiakasmaksuasetus 7 §)

| | |
|---|---|
| Avosairaanhoidon lääkäripalvelut<br>yli 18-vuotiailta (kerryttää maksukattoa) | 31,00 €/ käynti |

Arkisin klo 8.00–20.00
Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuoden aikana.
**Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava kolmen käyntimaksun täyttymistä.**

Lääkärin tekemä etäpalvelu (videovälitteisesti tai puhelimitse) on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin, josta peritään käyntimaksu 31,00 €.

Lääkärin vastaanottomaksu peritään myös todistuksiin / lausuntoihin liittyvien käyntien yhteydessä.

Digilääkärin palvelusta chat-yhteydellä peritään käyntimaksu 15,50 €
(kerryttää maksukattoa sekä kolmen käyntimaksun kertymää)

Avosairaanhoidon erikoislääkäripalvelut 73,20 €/ käynti, yli 18-vuotiailta (kerryttää maksukattoa)

Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoidollisista lääkäripalveluista peritään käyntimaksu 31,00 €, yli 18-vuotiailta (asiakasmaksuasetus 7 §). Käyntimaksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuoden aikana. (Kerryttää maksukattoa)

Äitiysneuvolan, perhesuunnitteluneuvolan ja ikäneuvolan palvelut ovat maksuttomia.

Kohdun sisäiset ehkäisimet laskutetaan hankintahinnan mukaan. Kaikki ehkäisyvälineet ovat maksuttomia alle 25-vuotiaille.

Perusterveydenhuollossa työttömän terveystarkastus on asiakkaalle maksuton.

Perusterveydenhuollossa avohoitona järjestetty mielenterveystyö eri hoitomuotoineen on maksutonta.

Kehitysvammalain mukaiset, erityishuolto-ohjelmaan kirjatut terveydenhuollon palvelut ovat maksuttomia.

PÄIVYSTYSMAKSU (kerryttää maksukattoa)

Arkisin klo 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä peritään 42,50 euron suuruinen kiirevastaanoton maksu. Maksu peritään jokaiselta käynniltä, yli 18-vuotiailta. Kiirevastaanoton maksu peritään myös niiltä asiakkailta, jotka ovat jo maksaneet terveyskeskuskäyntimaksun kolme kertaa.

Avosairaanhoidon lääkäripalveluiden käynnit ovat veteraanitunnuksen omaaville maksuttomia.

## 3.2 Avosairaanhoidon hoitajapalvelut (sairaanhoitaja/ terveydenhoitaja)

Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön vastaanottokäynnit ovat maksuttomia, myös etäpalvelut.

Maksuttomuus koskee vastaanottoja, joissa pääasiallinen vastuu hoidosta on hoitajalla. Jos asiakkaan käynnin hoitovastuu siirtyy hoitajalta lääkärille, palvelusta peritään avosairaanhoidon lääkäripalvelun maksu 31,00 euroa.

## 3.3 Yksilökohtaiset terapiakäynnit perusterveydenhuollossa (Asiakasmaksuasetus 7 §)

| | |
|---|---|
| Jalkaterapeutin vastaanotto | 20,40 €/ käynti |
| Ravitsemusterapeutin vastaanotto | 20,40 €/ käynti |
| Seksuaaliterapeutin vastaanotto | 20,40 €/ käynti |
| Toimintaterapeutin vastaanotto | 20,40 €/ käynti |
| Fysioterapeutin vastaanotto | 20,40 €/ käynti |
| Neurologinen kuntoutus | 20,40 €/ käynti |
| Puheterapeutin vastaanotto | 20,40 €/ käynti |

Tai muu toimintakykyä parantava ja ylläpitävä hoito tai terapia

Maksu voidaan periä alle 18-vuotiaalta (kerryttää maksukattoa).

Terapeutin tekemästä, käynnin korvaavasta etäpalvelusta (videovälitteisesti tai puhelimitse) sekä asiakkaan lähiympäristöön jalkautuvasta palvelusta peritään käyntimaksu 20,40 €.

## 3.4 Sarjassa annettava hoito perusterveydenhuollossa (Asiakasmaksuasetus 11 §)

| | |
|---|---|
| Sarjahoitomaksu | 20,40 €/ hoitokerta (kerryttää maksukattoa) |

Sarjahoitomaksun voi asiakasmaksuasetuksen mukaan periä

- jatkuvasta dialyysihoidosta
- lääkinnällisestä kuntoutuksesta
- yli 18-vuotiailta
- maksu enintään 45 hoitokerralta/ kalenterivuosi
- mielenterveystyössä annettu sarjahoito, kuten psykoterapia on maksutonta.

## 3.5 Ohjattu avosairaanhoidon ryhmätoiminta

| | |
|---|---|
| Avosairaanhoidon ryhmämaksu | 39,50 €/ ryhmä/ henkilö (ei kerrytä maksukattoa) |

## 3.6 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito

(Asiakasmaksuasetus 9 §)

Maksuja ei peritä

- alle 18-vuotiaiden tutkimuksesta ja hoidosta
- hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä siltä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitetut todistus lain 1 §:ssä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta
- Laitoshoidossa, pitkäaikaispäätöksellä olevien asiakkaiden suun terveydenhuollon palvelut sisältyvät hoitopäivämaksuun.
- Kehitysvammalain mukaiset, erityishuolto-ohjelmaan kirjatut terveydenhuollon palvelut ovat maksuttomia.

Perusmaksut (kerryttää maksukattoa)

- perusmaksu / suuhygienisti 15,20 €/ käynti
- perusmaksu / hammaslääkäri 19,60 €/ käynti
- perusmaksu / erikoishammaslääkäri 28,90 €/ käynti

Hammaslääkärin käynnin korvaava puhelu on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin, peritään hammaslääkärin perusmaksu 19,60 €.

Erikoishammaslääkärin tekemä käynnin korvaava puhelu on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin, peritään erikoishammaslääkärin perusmaksu 28,90 €.

### 3.6.1 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan (kerryttää maksukattoa)

| | |
|---|---|
| Vaativuusluokka: 0-2 | 12,60 € |
| Vaativuusluokka: 3-4 | 28,30 € |
| Vaativuusluokka: 5-7 | 56,20 € |
| Vaativuusluokka: 8-10 | 82,40 € |
| Vaativuusluokka: 11- | 115,50 € |

### 3.6.2 Kuvantamistutkimukset (kerryttää maksukattoa)

| | |
|---|---|
| Hammaskuva | 12,60 € |
| Panoraamaröntgen | 28,30 € |

### 3.6.3 Proteettiset toimenpiteet (kerryttää maksukattoa)

| | |
|---|---|
| Proteesin pohjaus | 82,40 € |
| Proteesin korjaus | 56,20 € |
| Akryyliosa- ja kokoproteesi | 275,60 € |
| Kruunut ja sillat hampaalta | 275,60 € |
| Rankaproteesi | 334,40 € |

## 4 ROKOTUKSET

Rokotukset, jotka kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaan, valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset sekä valtioneuvoston asetuksella säädetyt rokotukset ovat asiakkaalle maksuttomia.

## 5 LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS

Terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettuun lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus ovat maksuttomia (Asiakasmaksulaki 5 § 6 kohta). Apuvälineet sekä niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat myös maksuttomia.

## 6 KUNTOUTUSPALVELUT

### 6.1 Yksilökohtainen terapia terveyskeskuksessa (ei koske sarjassa annettavaa hoitoa)

(Asiakasmaksuasetus 7 §)

| | |
|---|---|
| Fysio-, jalka- ja toimintaterapia | 20,40 €/ käynti (kerryttää maksukattoa), voidaan periä alle 18-vuotiaalta |
| Puhe- ja ravitsemusterapia | 20,40 €/ käynti (kerryttää maksukattoa), voidaan periä alle 18-vuotiaalta |

Terapeutin tekemästä, käynnin korvaavasta etäpalvelusta (videovälitteisesti tai puhelimitse) sekä asiakkaan lähiympäristöön jalkautuvasta palvelusta peritään käyntimaksu 20,40 €.

### 6.2 Ryhmäkuntoutus

(Fysio-, jalka-, puhe-, ravitsemus- ja toimintaterapeutin ohjaama ryhmä/ itseohjautuva, ei ohjaajaa ryhmässä)

| | |
|---|---|
| Ryhmämaksu | 39,50 €/ ryhmä/ henkilö (ei kerrytä maksukattoa) |

### 6.3 Kotikuntoutus ja jalkautuva palvelu

| | |
|---|---|
| Käyntimaksu | 20,40 €/ käynti (kerryttää maksukattoa), peritään 18 vuotta täyttäneiltä |

Kotikuntoutus

- Maksuttomat käynnit: Ensimmäiset arviointikäynnit, joilla kartoitetaan asiakkaan kuntoutustarvetta, apuvälinetarpeita tai asunnonmuutostöitä, ovat yleensä asiakkaalle maksuttomia. Mikäli toimintakyvyn arvio on tehty osastojaksolla, on myös ensimmäinen kotikäynti maksullinen.

- Maksulliset kuntoutuskäynnit: Varsinaisen kotikuntoutusjakson alkaessa ja terapeutti (esimerkiksi fysio- tai toimintaterapeutti) tekee kuntoutuskäyntejä kotiin, peritään kotikuntoutuksen käyntimaksu. Maksu koskee myös kotihoidon asiakkaita.

### 6.4 Sarjahoitona annettava palvelusta

| | |
|---|---|
| Neurosonic | 20,40 €/ käynti (kerryttää maksukattoa),<br>peritään 18 vuotta täyttäneiltä |

## 7 MAKSU LÄÄKÄRINTODISTUKSESTA / LAUSUNNOSTA

(Asiakasmaksulaki 5 § 1 kohdan d alakohta, asiakasmaksuasetus 23 §)

| | |
|---|---|
| Erikoissairaanhoidosta annetut todistukset<br>(ei kerrytä maksukattoa) | 62,20 €/ todistus |
| Perusterveydenhuollosta annetut,<br>hoitoon liittymättömät todistukset<br>(ei kerrytä maksukattoa) | 62,20 €/ todistus |
| Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai<br>säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus (ajokorttitodistus)<br>(ei kerrytä maksukattoa) | 74,80 €/ todistus |

Perusterveydenhuollossa maksuttomat todistukset:

- hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot, esim. B-lausunto erityiskorvattavia lääkkeitä varten. Kuntoutusrahaa varten laaditut todistukset ovat maksullisia.
- potilaan välittömään hoitoon liittyvä B-todistus (kuntoutus, SV-päiväraha)
- A-todistus (esim. todistus työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten). Maksuton myös erikoissairaanhoidosta annettuna.
- T-todistus terveydentilasta (koululaiset / opiskelijat)
- todistus lapsen sairaudesta
- todistus lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- lähete sairaalaan
- MT1 lausunto
- todistus tartuntataudista
- joukkorokotustodistus
- neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esim. jälkitarkastustodistus äitiyspäiväraha varten)
- todistus potilaan kuljetuksesta = matkatodistus
- kutsuntatarkastustodistus
- kuolintodistus
- matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
- todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten

- todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- lääkärinlausunto holhousasioissa
- todistus veteraanien kuntoutushakemusta varten
- todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esim. raskauden keskeyttäminen ja steriloiminen).
- ELY:lle/työvoimaviranomaiselle viranomaisen pyynnöstä annettava todistus työttömän terveystarkastuksesta.

Todistusmaksu peritään myös alle 18-vuotiailta. Todistusmaksun lisäksi peritään vastaanotosta/etävastaanotosta asiakasmaksu samoin perustein kuin muistakin vastaanotoista.

Valmiiksi laadituista todistuksista peritään maksu asiakkaalta, vaikka hän peruisi sen myöhemmin.

# 8 ERIKOISSAIRAANHOIDON MAKSUT

## 8.1 Sairaalan poliklinikkamaksu

(Asiakasmaksuasetus 8 §)

Kaikkien ammattiryhmien erikoissairaanhoidon vastaanotot ja tutkimuskäynnit ovat maksullisia, ellei asiakasmaksulaki tai -asetus määrää toisin.

| | |
|---|---|
| Poliklinikkamaksu<br>yli 18-vuotiailta (kerryttää maksukattoa) | 73,20 €/ käynti |
| Hoitajakäyntimaksu (kerryttää maksukattoa) | 60,70 €/ käynti |

Käynnin korvaava etäpalvelu tai puhelinkontakti on verrattavissa normaaliin vastaanottokäyntiin.

Poliklinikkamaksua ei peritä, jos potilas otetaan sairaalan vuodeosastolle hoidettavaksi poliklinikkakäynnin tai päivystyskäynnin seurauksena eli potilas siirtyy poliklinikalta suoritetun tutkimuksen jälkeen välittömästi vuodeosastolle. Tällöin potilaalta peritään poliklinikkamaksun sijasta lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu.

Poliklinikkamaksu peritään erikseen jokaisesta samana päivänä tapahtuvasta vastaanottokäynnistä eri poliklinikalla, jos käynnit tapahtuvat eri sairauden takia.

Poliklinikkamaksua ei peritä psykiatrisen avohoidon poliklinikkakäynneistä.

Poliklinikkakäynti veteraanitunnuksen omaaville on maksuton.

Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset eivät ole maksullisia käyntejä, jos ne liittyvät jo tehtyyn maksulliseen tai tulevaan maksulliseen tutkimuskäyntiin.

## 8.2 Päivystyksen maksut (kerryttää maksukattoa)

| Erikoissairaanhoidon päivystyksen poliklinikka 24/7 | |
|---|---|
| Poliklinikkamaksu | 73,20 €/ käynti |
| Hoitajakäyntimaksu | 60,70 €/ käynti |
| Fysioterapeutin käyntimaksu | 60,70 €/ käynti |

Veteraanitunnuksen omaaville ja alle 18-vuotiaille maksuton.
Sosiaalipäivystyksen käynnit ovat maksuttomia ympäri vuorokauden.

## 8.3 Liikkuva sairaala (kerryttää maksukattoa)

| | |
|---|---|
| Lääkärin käynti | 28,30 €/ käynti, kotona tai liikkuvan sairaalan toimipisteessä |
| Hoitajan käynti | 18,00 €/ käynti, kotona tai liikkuvan sairaalan toimipisteessä |

Liikkuvan sairaalan palvelumaksut peritään myös säännöllisen kotihoidon tai asumispalvelun piirissä olevilta asiakkailta (pl. laitoshoito). Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille.

## 8.4 Päiväkirurginen toimenpidemaksu

(Asiakasmaksuasetus 8 a §, kerryttää maksukattoa)

Päiväkirurginen toimenpidemaksu on 240,10 euroa.

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä, voidaan periä 8 §:ssä säädetyn maksun sijasta enintään 240,10 euroa.

Jos potilas päiväkirurgisen tai lyhytjälkihoitoisen kirurgian toimenpiteen jälkeen otetaan hoidettavaksi sairaalan vuodeosastolle, peritään leikkaustoimenpidepäivältä päiväkirurgian maksu (240,10 €) ja seuraavilta hoitopäiviltä vuodeosastohoidon maksu (73,40 €). Mikäli terveyskeskuksen vuodeosastopotilas käy päiväkirurgisessa toimenpiteessä, (ennalta suunniteltu) on käynti potilaalle maksuton.

Päiväkirurginen toimenpidemaksu veteraanitunnuksen omaaville on maksuton.
Poliklinikalla tehtävä päiväkirurginen toimenpide on maksuton alle 18-vuotiaille.

## 8.5 Sarjassa annettava hoito erikoisairaanhoidossa

(Asiakasmaksuasetus 11 §, kerryttää maksukattoa)

Sarjahoito erikoissairaanhoidossa on 20,40 €/ hoitokerta.
Sarjahoidon määrää lääkäri, joka vastaa hoidosta. Erikoissairaanhoidossa sarjahoitomaksu peritään:

- jatkuvasta dialyysihoidosta
- lääkinnällisestä kuntoutuksesta
- hyposensibilisaatiohoidosta
- puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta sekä
- muusta vastaavasta hoidosta ja
- hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään kolme (3) kertaa, joka muodostaa sarjan ja hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa tai jos hoidollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.
- alle 18-vuotiaille maksuton
- maksu enintään 45 hoitokerralta/kalenterivuosi.

### 8.6 Ohjattu ryhmätoiminta

Ryhmämaksu 39,50 €/ ryhmä/ henkilö (ei kerrytä maksukattoa)

### 8.7 Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset

(Asiakasmaksuasetus 8 b §, ei kerrytä maksukattoa)

Terveyskeskuksen tai erikoissairaanhoidon lähetteellä tehdyt laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ovat maksuttomia lukuun ottamatta suunterveydenhuollon kuvantamistutkimuksia, joista peritään kappaleen 3.6.2 mukainen maksu (kerryttää maksukattoa).

Yksityislääkärin tai yksityisen terveydenhuoltoyksikön lähetteellä tehtävistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista, jotka eivät ole osa muuta laskutettavaa hoitokäyntiä, peritään enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu.

### 8.8 Hengityshalvauspotilaalle tai hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle järjestettävä hoito

(Vammaispalvelulaki 33 §)

Hengityshalvauspotilaalle tai hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle järjestettävä kunnallinen hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Hoito järjestetään sairaalassa tai sairaalan kirjoista poistamatta kotihoidossa.

## 9 KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETYSTÄ PALVELUSTA PERITTÄVÄ MAKSU

(Asiakasmaksulaki 3 §, ei kerrytä maksukattoa)

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä 75,70 euroa. Mikäli asiakas on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt saapumatta varatulle vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön, eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaa tai palvelua.

Peruutus on tehtävä viimeistään edellisenä arkipäivänä ennen klo 12.00. Maksua ei peritä silloin, kun peruuttamatta jättämiselle on hyväksyttävä syy.

Maksu peritään kaikista ennalta peruuttamattomista terveydenhuollon palveluista ja sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisesta hoito- tai asumispalvelusta. Maksu peritään myös muutoin maksuttomista palveluista ja etävastaanotoista.

## 10 MUUALLA KUIN SUOMESSA ASUVALTA PERITTÄVÄ MAKSU

(Asiakasmaksulaki 13 §, ei kerrytä maksukattoa)

Muulta kuin Suomessa asuvalta peritään enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

1) Tartuntatautilain 44 §:ssä (Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtioneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista;

2) yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta ja terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetusta kiireellisestä hoidosta sekä yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrätyistä lääkkeistä;
3) raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrätyistä lääkkeistä.

Edellä mainitut 1–3 kohdat eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella. Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, hoito-oikeustodistusta tai Kelan myöntämää Todistus oikeudesta hoitoetuuksiin Suomessa -asiakirjaa tai jos hän ei ole matkailijana Suomessa tai häneen ei sovelleta asiakasmaksulain 13 §:ää, häneltä voidaan periä koronan hoidosta aiheutuneet kustannukset täysimääräisenä.

## 11 SAIRAANKULJETUS

(Asiakasmaksuasetus 10 §, ei kerrytä maksukattoa)

Asiakas maksaa sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla) yhteen suuntaan tehdystä matkasta 25,00 euroa. Maksu kerryttää Kelan vuosiomavastuuta. Tämä maksu peritään myös silloin, kun annetun ensihoidon ansiosta potilaan tila on korjaantunut siinä määrin, että kuljetusta hoitopaikkaan ei ole tarvinnut suorittaa.

Maksua ei peritä lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

## 12 KELAN MATKAKORVAUKSET (EI OLE ELOISAN ASIAKASMAKSU)

Kela korvaa potilaiden sairaalamatkojen kustannuksia ensisijaisesti halvimman kuljetusvaihtoehdon mukaisesti. Halvin kulkuneuvo vaihtoehto on yleensä esim. linja-auto tai juna. Kela korvaa taksin käytön seuraavin ehdoin;

- potilaan terveydentilan vuoksi (todistus sairaalasta, jossa terveydenhuollon henkilö arvioi taksikuljetuksen tarvetta)
- puutteellisten liikenneolosuhteiden vuoksi.

Jos asiakas on käyttänyt taksia ja matka on tilattu tilausvälityskeskuksesta, asiakkaan omavastuu yhdensuuntaiselta matkalta on 25,00 euroa. Lisätietoja Kelasta.

## 13 LAITOSHOITOMAKSUT

### Lyhytaikainen laitoshoito

(Asiakasmaksuasetus 12 §, kerryttää maksukattoa)

| | |
|---|---|
| Hoitopäivämaksu psykiatrian toimintayksikössä | 33,70 €/ hoitopäivä |
| Hoitopäivämaksu muussa lyhytaikaisessa laitoshoidossa | 73,40 €/ hoitopäivä |
| Hoitopäivämaksu, palliatiivinen ja saattohoito-osasto | 73,40 €/ hoitopäivä |
| Päiväsairaalan hoitopäivämaksu | 33,70 €/ hoitopäivä |

Maksuja ei peritä terveyskeskuksessa taikka sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18- vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän. Maksuja ei peritä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Hoitopäivämaksu peritään vain kerran kalenterivuorokaudelta. Hoitopäivämaksu peritään hoitojakson sekä tulo- että lähtöpäivältä. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

Synnytysten osalta asiakasmaksua ei peritä ensimmäiseltä neljältä hoitovuorokaudelta.

## 13.1 Päivä- ja yöhoidon maksu

(Asiakasmaksuasetus 13 §, kerryttää maksukattoa)

Terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä, sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) olevalta peritään 33,70 euroa /vrk.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

## 13.2 Kuntoutushoidon osastohoito

(Asiakasmaksuasetus 14 §, kerryttää maksukattoa)

Neurologian ja yleislääketieteen kuntoutusosaston hoitopäivämaksu 73,40 €/ hoitopäivä
Jos potilas tulee kutsuttuna ja sairastumisesta on kulunut yli kaksi kuukautta,
peritään kuntoutushoidon maksu 25,30 €/ hoitopäivä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

## 13.3 Pitkäaikainen laitoshoito

(Asiakasmaksulaki 7 b §, 7 c §, 10 b §, ei kerrytä maksukattoa)

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon alkamisesta lukien

- henkilö, jonka hoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta ja
- henkilö, jonka ympärivuorokautinen laitoshoito on jatkunut kolme kuukautta, jos hänen toimintakykynsä on katsottava heikentyneen siten, että häntä on hoidettava edelleen laitoksessa

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu seuraavasti:

- Maksu voi olla enintään 87,5 % hoidossa olevan nettokuukausitulosta. Pitkäaikaista laitoshoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jätetään kuukausittaisista nettotuloista vähintään 135 euroa.
- Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisoiden yhteen laskettujen kuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 43,75 % yhteenlasketuista nettokuukausituloista.

- Jos molemmat puolisot ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy kuitenkin potilaan henkilökohtaisten säännöllisten kuukausitulojen perusteella.

- Jos potilaan hoito lähikuntoutusosastolla jatkuu yli kolme kuukautta sen takia, että hän ei voi palata kotiin ja odottaa pääsyä palveluasuntoon (tavallinen, tuettu, tehostettu) peritään lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

- Jos potilaan hoito lähikuntoutusosastolla jatkuu yli kolme kuukautta vammautumisen johdosta eikä palvelutalopaikkasijoitusta ole tarkoituksenmukaista tehdä, tehdään tuloihin sidottu maksupäätös, pitkäaikaismaksupäätös.

### 13.4 Vuodeosastolla yöpyvän omaisen maksut

Potilaan omaisen ruokailu potilasruokailun yhteydessä osastolla

| | |
|---|---|
| Aamu / iltapala | 5,75€ (sis.alv) |
| Lounas / päivällinen | 13,80 € (sis.alv) |
| Ateriapaketti/ vrk | 39,10 € (sis.alv) |
| Majoitusmaksu | 4,55 € (sis.alv) |
| Perhehuone / vrk | 13,45 € (sis.alv) |

Ateriamaksua ei peritä synnytyksen yhteydessä potilaan omaiselta ensimmäiseltä neljältä (4) hoitovuorokaudelta.

## 14 IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT

### 14.1 Arjen tuki- ja etäpalvelujen asiakasmaksut

- Kuntouttava päivätoiminta

  Kuntouttava päivätoiminta toteutetaan 6 kk jaksoissa. Jakson aikana arvioidaan seuraavan jakson tarve ja ajankohta. Yksittäiset poikkeukset suunnitelmassa eivät alenna asiakasmaksua.

  Päivätoiminta 33,20 €/ kerta
  sisältää:
  - kuntouttavan ryhmätoiminnan,
  - ohjauksen ja terveyden edistämisen,
  - lounas ja päiväkahvi,
  - edestakaisen kuljetuksen asiakkaan kotoa päivätoimintayksikköön ja takaisin kotiin. Päivätoiminnan kuljetus ei sisällä henkilökohtaisia asiointeja.

  Päivätoiminta, ilman kuljetusta 19,90 €/ kerta
  sisältää:
  - kuntouttavan ryhmätoiminnan,
  - ohjauksen ja terveyden edistämisen ja
  - ateriat toimipisteen tarjonnan mukaan.

Päivätoiminnan kuljetus 12,40 €/ toimintapäivä
koskee palvelusetelillä tuotettavaa päivätoimintaa

Etäpäivätoiminta 20,00 €/ kuukausi
Etäpäivätoiminta on kotona tapahtuvaa ohjattua päivätoimintaa, johon osallistutaan etäyhteydellä. Palvelu sisältää etäyhteyteen tarvittavan laitteen vuokran, käyttöönoton sekä teknisen tuen. Toiminta koostuu säännöllisistä etäryhmistä ja ohjatuista tuokioista, kuten liikunnasta, muistia tukevista harjoituksista, keskusteluista, virkistys- ja kulttuurisisällöistä sekä hyvinvointia tukevasta ohjauksesta. Palvelu tukee toimintakykyä, osallisuutta ja sosiaalisia kontakteja sekä vähentää yksinäisyyttä. Se soveltuu erityisesti henkilöille, joille osallistuminen kodin ulkopuolella järjestettävään päivätoimintaan on haastavaa.

Peseytymisapu 8,30 €/ kerta
Peseytymisapu päivätoiminnan yhteydessä voidaan järjestää asiakkaalle päivätoiminnan toimipisteessä silloin, kun peseytymisen toteuttaminen kotona ei ole mahdollista tai turvallista puutteellisten peseytymistilojen vuoksi. Palvelu toteutetaan päivätoiminnan yhteydessä toimipisteen mahdollisuuksien mukaan.

- Perhehoito, lyhytaikainen ja osavuorokautinen

Lyhytaikainen perhehoito perhekodissa 40,30 €/ hoitopäivä
Osa-vuorokautinen perhehoito perhekodissa 3-5 h 13,20 €/ hoitopäivä
Osa-vuorokautinen perhehoito perhekodissa 6-8h 19,90 € / hoitopäivä

| | | |
|---|---|---|
| Ikäihmisen kodissa tapahtuva perhehoito | 2-5 h | 13,20 €/ hoitopäivä |
| | 6-8 h | 19,90 €/ hoitopäivä |
| | yli 8 h | 40,30 €/ hoitopäivä |

- Omaishoidon lakisääteinen vapaa 14,10 €/ vrk

Läheistään hoitavan vapaa (Sosiaalihuoltolaki 27 b §) 14,10 €/ vrk, Sosiaalihuoltolain (27 b §) perusteella ilman omaishoitosopimusta omaistaan tai läheistään hoitavan vapaan aikaisesta palvelusta asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin sopimusomaishoitajan.

- Turvapalvelu
Koskee vain kotona asuvia asiakkaita. Yhteisöllisessä asumisessa perittävät asiakasmaksut on hinnaston kohdassa 14.3.2

Perinteinen turvapuhelin 37,50 €/ kk (4G-turvapuhelin)
Paikantava turvapuhelin 50,00 €/ kk (turvakello)

Perinteisen turvapuhelimen lisälaitteet 9,00 €/ kpl/ kk
(ovihälytin, kaatumishälytin, palovaroitin)

Perinteisen turvapuhelimen lisäranneke
samassa taloudessa asuvalle 5,00 €/ kpl/ kk

Hinnat sisältävät asennuksen ja huollon.
Kadonnut turvapalveluiden laite laskutetaan asiakkaalta.
Hinta määräytyy laitetoimittajan hinnaston ja kulujen mukaan.

Palvelua veloitetaan kokonaisina kuukausina. Palvelun aloituksen ajankohdalla ei ole vaikutusta kuukausimaksun suuruuteen. Aloituskuukaudelta maksu peritään täysimääräisenä. Keskeytyksellä esimerkiksi sairaalahoidon tai loman aikana ei ole vaikutusta asiakasmaksuun. Palvelu laskutetaan sen kuun loppuun, kun laite palautetaan.

Turvapalveluiden auttajakäynti 14,10 €/ käynti
- laskutetaan toteutuneiden auttajakäyntien mukaan

- Ateriapalvelut

Kylmänä toimitettu lounas kotiin
Bruttotulot/henkilö 1 270 €/ kk tai alle 6,10 €/ kpl
Bruttotulot/henkilö 1 271 €/ kk tai yli 9,10 €/ kpl

Lounas toimipisteessä 8,50 €/ kpl
Päivällinen toimipisteessä 6,50 €/ kpl
Aamupala, välipala/iltapala toimipisteessä 3,60 €/ kpl

Koko vuorokauden ateriat 486,00 €/ kk (16,00 €/ vrk)

- Kauppapalvelu 15,50 €/ kerta
Kauppapalvelu on tarkoitettu säännöllisen kotihoidon asiakkaille ja edellyttää aina tiliasiakkuutta kauppaan.

- Asiointipalvelu 30,00 €/ kerta
Asiointipalvelu on vain säännöllisen kotihoidon ja yhteisöllisen asumisen asiakkaille tilapäisesti tarjottavaa palvelua.

- Vaatehuoltopalvelu 9,65 €/ kerta
Säännöllisen kotihoidon asiakkaille

- Siivouspalvelu ostopalveluna 15,00 €/ alkava tunti
Palvelun myöntämisen perusteena tuloraja:
  - Yksin asuva bruttotulot enintään 1080,00 €/ kk
  - 2000,00 €/ kk, jos taloudessa asuu kaksi henkilöä
  - Jos kotitalouden henkilömäärä on kahta suurempi, korotetaan tulorajaa 342,00 €/ lisähenkilö.

- Saattajapalvelu 30,00 €/ kerta
tilapäisen ja säännöllisen kotihoidon asiakkaille harkinnanvaraisesti virka-aikana esim. lääkärissä käynti.

- Liikkumista tukevat palvelut (sosiaalihuoltolaki)

Asiointi- ja virkistysmatkat
  - asiakkaalta peritään liikkumista tukevan palvelupäätöksen mukaisesti yksittäisestä tai yhdensuuntaisesta matkasta kilometriperusteinen omavastuumaksu
  - omavastuumaksua ei peritä sotaveteraaneilta eikä sotainvalideilta

Ajalla 1. – 31.1.2027 peritään asiakasmaksu alla olevan taulukon 1. mukaisesti

Taulukko 1.

| Kilometriin saakka hyvinvointialueen sisällä | Aikuinen (yli 18 v.) | Kun asiakasmaksu määräytyy alennus-, sarja- tai kausilipun hinnan mukaisesti | Sotaveteraanit Sotainvalidit |
|---|---|---|---|
| 15 km | 2,00 € | 1,00 € | maksuton |
| yli 15 km matkoilla | 5,50 € | 2,75 € | maksuton |

1.2.2027 alkaen peritään asiakasmaksu alla olevan taulukon 2. mukaisesti

Taulukko 2.

| Kilometriin saakka hyvinvointialueen sisällä | Aikuinen (yli 18 v.) | Kun asiakasmaksu määräytyy alennus-, sarja- tai kausilipun hinnan mukaisesti | Sotaveteraanit Sotainvalidit |
|---|---|---|---|
| 20 | 2,51 € | 1,39 € | maksuton |
| 40 | 3,38 € | 1,61 € | maksuton |
| 54 | 4,15 € | 2,18 € | maksuton |
| 76 | 5,24 € | 2,33 € | maksuton |
| 110 | 6,64 € | 2,83 € | maksuton |
| 120 | 8,40 € | 3,05 € | maksuton |
| 130 | 10,25 € | 3,77 € | maksuton |

- Etäpalvelut

  Etäpalveluiden asiakasmaksujen perusteet muodostuvat kotihoidon maksujen määräytymisen mukaan. Mahdollisesta videopäätelaitteesta ei peritä erillistä asiakasmaksua.

  Mikäli etäpalvelu sisältää digitaalisen lääkehoidon toteutuksen, säännöllisen etäpalvelun asiakkailta ei peritä erillistä maksua laitteesta.

  Lääkeautomaatti

  Tilapäisen kotihoidon asiakkaille 35,00 €/kk

  Sisältäen lääkkeiden koneellisen annosjakelupalvelun. Jos lääkehoito edellyttää lisäksi kotihoidon käyntejä, peritään niistä tilapäisen kotisairaanhoidon maksu.

Jos säännöllinen etäpalvelu tai säännöllinen kotihoito sisältää digitaalisen lääkehoidon toteutuksen, asiakkailta ei peritä erillistä maksua laitteesta. Kotihoidon arviointijakson aikana ei peritä laitemaksua.

Tilapäisen kotihoidon etäkäynti 20,00 €/ käynti

Säännöllisen etäpalvelun maksuissa noudatetaan omaa maksutaulukkoa. Kuukausimaksu määräytyy palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan.

Säännöllisen etäpalvelun maksutaulukko:

| Perheen koko, henkilömäärä | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Tuloraja € / kk | 718 | 1325 | 2080 | 2571 | 3112 | 3575 |

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 427,00 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

| Palvelutunnit / kk | %-osuus | %-osuus | %-osuus | %-osuus | %-osuus | %-osuus |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 4 tuntia tai vähemmän | 7 | 6,25 | 5,5 | 5,5 | 5,5 | 5,5 |
| 5 | 8,5 | 7,56 | 6,63 | 6,63 | 6,63 | 6,63 |
| 6 | 10 | 8,88 | 7,75 | 7,75 | 7,75 | 7,75 |
| 7 | 11,5 | 10,19 | 8,88 | 8,88 | 8,88 | 8,88 |
| 8 | 13 | 11,5 | 10 | 10 | 10 | 10 |
| 9 | 13,75 | 12,06 | 10,38 | 10,38 | 10,38 | 10 |
| 10 | 14,5 | 12,63 | 10,75 | 10,75 | 10,75 | 10 |
| 11 | 15,25 | 13,19 | 11,13 | 11,13 | 11,13 | 10 |
| 12 | 16 | 13,75 | 11,5 | 11,5 | 11,5 | 10 |
| 13 | 16,75 | 14,31 | 11,88 | 11,88 | 11,5 | 10 |
| 14 | 17,5 | 14,88 | 12,25 | 12,25 | 11,5 | 10 |
| 15 | 18,25 | 15,44 | 12,63 | 12,63 | 11,5 | 10 |
| 16 | 19 | 16 | 13 | 13 | 11,5 | 10 |
| 17 | 19,38 | 16,38 | 13,38 | 13 | 11,5 | 10 |
| 18 | 19,75 | 16,75 | 13,75 | 13 | 11,5 | 10 |
| 19 | 20,13 | 17,13 | 14,13 | 13 | 11,5 | 10 |
| 20 | 20,5 | 17,5 | 14,5 | 13 | 11,5 | 10 |
| 21 | 20,88 | 17,88 | 14,88 | 13 | 11,5 | 10 |
| 22 | 21,25 | 18,25 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 23 | 21,63 | 18,63 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 24 | 22 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 25 | 22,38 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 26 | 22,75 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 27 | 23,125 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 28 | 23,5 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 29 | 23,88 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 30 | 24,25 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 31 | 24,63 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 32 | 25 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 33 | 25,38 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 34 | 25,75 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 35 | 26,13 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 36 | 26,5 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 37 | 26,88 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |
| 38 tai enemmän | 27,25 | 19 | 15,25 | 13 | 11,5 | 10 |

## 14.2 Kotiin annettavien palvelujen maksut

**Kotihoito** voi olla joko **tilapäistä** tai **jatkuvaa ja säännöllistä** kotiin annettavaa palvelua. Palvelusisältö perustuu yhdessä asiakkaan kanssa tehtyyn palvelutarpeen arvioon ja vaihtelee asiakaskohtaisesti asiakkaan palvelutarpeen mukaan. Tilapäisestä kotihoidosta voidaan periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Kotihoidon palvelu on tilapäistä, kun se toteutuu harvemmin kuin kerran viikossa tai käyntejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa.

**Tilapäisestä kotisairaanhoidosta** peritään käyntikohtainen maksu. Tilapäinen kotisairaanhoito ei kohdistu henkilöön, joka saa jatkuvaa ja säännöllistä kotiin annettavaa palvelua tai on arviointijaksolla tai arkikuntoutusjaksolla, koska palvelut kattavat koko kotihoidon palvelusisällön.

**Arkikuntoutusjakso** sisältyy jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon asiakkaan asiakasmaksuun.
**Kotihoidon arviointijakso** voidaan toteuttaa arkikuntoutusjaksona. Kotihoidon kuntouttava arviointijakso on määräaikainen jakso, jonka aikana arvioidaan asiakkaan palveluntarve sekä vahvistetaan asiakkaan toimintakykyä kokonaisvaltaisesti. Arviointijaksolta peritään vuorokausiperusteinen asiakasmaksu.

Kotiin annettavien palvelujen asiakasmaksut

| Palvelu | Asiakasmaksu | Maksukattoa kerryttävä | Huomio |
|---|---|---|---|
| Kotihoidon arviointijakso | 17,50 €/ vuorokausi | Ei | Sisältää sekä sairaanhoidolliset palvelut että päivittäisissä toiminnoissa avustamisen asiakkaan palvelutarpeen mukaan |
| Jatkuva ja säännöllinen kotihoito | Maksun määräytyminen on kuvattu jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon kohdassa | Ei | Palvelutuntien määrään sisältyvät kotihoidon asiakkaalle välittömänä asiakastyönä suunnitellut palvelutunnit sekä perinteisenä kotikäyntinä että Arjen tukipalvelujen tuottamana etäpalveluna joko kuvapuhelun tai puhelimen avulla.<br><br>Koneellisesta annosjakelusta lisätään palvelutunteihin 2 tuntia kuukaudessa.<br><br>Sisältää sekä sairaanhoidolliset palvelut että päivittäisissä toiminnoissa avustamisen asiakkaan palvelutarpeen mukaan. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Tilapäinen kotihoito | Kotikäynti 20,00 €/ käynti | Ei | Sisältää sekä sairaanhoidolliset palvelut että päivittäisissä toiminnoissa avustamisen asiakkaan palvelutarpeen mukaan. |
| Tilapäinen kotisairaanhoito | Lääkärin tai hammaslääkärin kotisairaanhoidon kotikäynti tai etäkotikäynti<br>28,30 €/ käynti<br>Muun ammattihenkilön suorittama käynti<br>18,00 €/ käynti | Kyllä | Etälääkäripalvelujen mahdollisuudet vaihtelevat kotihoitoalueittain<br><br>Sisältää vain sairaanhoidolliset palvelut |

**Jatkuvasta ja säännöllisestä kotihoidon** palvelusta peritään maksukykyyn perustuva asiakasmaksu. (Asiakasmaksulaki 7 b §, 10 e §)

Kotihoidon palvelu on jatkuvaa ja säännöllistä, kun asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja sen arvioidaan kestävän tai on kestänyt yli 2 kuukautta. Jatkuva ja säännöllinen palvelu voi olla sisällöltään pelkästään sairaanhoidollista palvelua, pelkästään päivittäisissä toiminnoissa avustamista tai näiden yhdistelmää. Vastaavasti myös kotisaattohoidosta peritään asiakasmaksulain mukaisesti asiakkaan maksukykyyn perustuva asiakasmaksu.

Jatkuvan ja säännöllisen palvelun maksu perustuu yhdessä asiakkaan kanssa laadittavaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan, mikä tarkastetaan aina palvelutarpeen muuttuessa tai vähintään puolen vuoden välein.

Kuukausimaksu määräytyy asiakkaalle annettavan palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Palvelutuntien määrään sisältyvät kotihoidon asiakkaalle välittömänä asiakastyönä suunnitellut palvelutunnit toteutettuna sekä perinteisenä kotikäyntinä että etäpalveluna joko kuvapuhelun tai puhelimen avulla. Pariskunnalle, jossa molemmat osapuolet saavat jatkuvaa ja säännöllistä kotihoitoa, asiakasmaksu jaetaan puolisoiden kesken palvelutarpeen mukaisesti.

Asiakkaille, jotka ovat **koneellisen annosjakelun** piirissä lisätään lääkehuoltoon liittyvien tehtävien vuoksi palveluaikaa **2 tuntia kuukaudessa** lääkkeiden määrästä riippumatta. Lääkehuoltoon käytettävä työaika sisältää Anja-apteekkilistojen ja potilastietojärjestelmän lääkelistojen vastaavuuden tarkistamisen, reseptien uusinnan sekä lääkkeiden toimittamisen asiakkaalle kotiin. Apteekin lääkkeiden annosjakelun toteuttamiseksi myönnetään palveluseteli, josta ei aiheudu omavastuuosuutta maksettavaksi.

**Lääkeautomaatit** ovat jatkuvan ja säännöllisen palvelun asiakkaille maksuttomia.

Maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta tehdään päätös toistaiseksi. Maksua tarkistetaan, kun asiakkaan tai hänen perheensä tulot ovat muuttuneet, asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus säädettyihin vähennyksiin ovat muuttuneet, perheen olosuhteet ovat muuttuneet tai asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaa sekä palvelupäätöstä muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen. Maksua tarkistetaan myös, mikäli maksu osoittautuu virheelliseksi. Maksupäätökseen voi tehdä oikaisuvaatimuksen päätöksessä annettujen ohjeiden mukaisesti. Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta (Asiakasmaksulaki 10 j §).

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrättäessä käytetään maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää kuukaudessa. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin. Asiakkaan kuukausimaksu on enintään alla olevan taulukon maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista.

Jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon maksutaulukko

| Perheen koko, henkilömäärä | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Tuloraja € / kk | 718 | 1325 | 2080 | 2571 | 3112 | 3575 |

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 427,00 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

| Henkilömäärä | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 tai yli |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Palvelutunnit/ kk | Maksu % | Maksu % | Maksu % | Maksu % | Maksu % | Maksu % |
| 4 tai alle | 9 | 8 | 7 | 7 | 7 | 7 |
| 5 | 11 | 9,75 | 8,75 | 8,75 | 8,75 | 8,75 |
| 6 | 13 | 11,5 | 10 | 10 | 10 | 10 |
| 7 | 15 | 13,25 | 11,5 | 11,5 | 11,5 | 11,5 |
| 8 | 17 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 |
| 9 | 18 | 15,75 | 13,5 | 13,5 | 13,5 | 13,5 |
| 10 | 19 | 16,5 | 14 | 14 | 14 | 13 |
| 11 | 20 | 17,25 | 14,5 | 14,5 | 14,5 | 13 |
| 12 | 21 | 18 | 15 | 15 | 15 | 13 |
| 13 | 22 | 17,75 | 15,5 | 15,5 | 15 | 13 |
| 14 | 23 | 19,5 | 16 | 16 | 15 | 13 |
| 15 | 24 | 20,25 | 16,5 | 16,5 | 15 | 13 |
| 16 | 25 | 21 | 17 | 17 | 15 | 13 |
| 17 | 25,5 | 21,5 | 16,5 | 17 | 15 | 13 |
| 18 | 26 | 22 | 18 | 17 | 15 | 13 |
| 19 | 26,5 | 22,5 | 18,5 | 17 | 15 | 13 |
| 20 | 27 | 23 | 19 | 17 | 15 | 13 |
| 21 | 27,5 | 23,5 | 19,5 | 17 | 15 | 13 |
| 22 | 28 | 24 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 23 | 28,5 | 24,5 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 24 | 29 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 25 | 29,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 26 | 30 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 27 | 30,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 28 | 31 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 29 | 31,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 30 | 32 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 31 | 32,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 32 | 33 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 33 | 33,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 34 | 34 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 35 | 34,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 36 | 35 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 37 | 35,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 38 tai enemmän | 36 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |

Kotona annettavista palveluista peritään kuukausimaksua alhaisempi maksu silloin, kun palvelu keskeytyy yhdenjaksoisesti yli 5 päivän ajaksi asiakkaan hoitovastuun siirtyessä muulle taholle, kuten läheiselle. Tätä lyhyempi tilapäinen poissaolo tai keskeytys ei muuta kuukausimaksua. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Omavastuun laskeminen aloitetaan siitä päivästä, kun käyntejä ei enää keskeytyksen vuoksi toteudu lainkaan. Sairaala-, jaksohoito- tai laitoskuntoutusjaksot keskeyttävät kotihoidon maksun heti. Jos jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun asiakas siirtyy suoraan ympärivuorokautisesta hoidosta omaisen hoitovastuulle, jatkuu keskeytys ilman omavastuuta.
Palvelun keskeytyksestä on ilmoitettava kotihoitoon. Jos asiakas ei ole ilmoittanut keskeytystä ja hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovitut käynnit ovat toteutuneet täysimääräisesti, ei keskeytystä merkitä ja asiakasta laskutetaan koko kuukaudelta.

**Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot:**

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot
- verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.
Tulona ei oteta huomioon:

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia
- lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea
- veteraanien etuuksia (ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

**Tuloista tehtävät vähennykset säännöllisessä kotihoidossa:**

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, vähennyksenä otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat yllä olevat vähennykset.

## 14.3 Asumispalvelujen maksut

### 14.3.1 Tuetun asumisen maksut

Asiakkaalle järjestetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella sosiaalihuollon palveluja esim. tukipalveluja ja kotihoitoa. Asiakkaan maksut määräytyvät tarvittavien palveluiden mukaisesti (kotiin annettavien palvelujen maksut ja kotiin annettavat tukipalvelumaksut).

### 14.3.2 Yhteisöllisen asumisen maksut

Yhteisöllisessä asumisessa hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Yhteisöllisessä asumisessa noudatetaan jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon maksutaulukkoa, kts. jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon maksutaulukko hinnaston kohdasta 14.2. Asiakasmaksua laskettaessa huomioidaan asiakasmaksulaissa säädetyt tuloista tehtävät vähennykset (Asiakasmaksulaki 734/2014 10 c, e-i §).

Asiakas maksaa asumisesta erillisen vuokrasopimuksen mukaisesti ja lisäksi hän valitsee palvelutarpeensa mukaisesti tukipalveluja. Mikäli asiakas järjestää tukipalvelut muilla kuin hyvinvointialueen tarjoamilla tukipalveluilla, vastaa asiakas tai hänen asioiden hoitajansa, että ne täyttävät asiakkaan palvelutarpeen ja palvelut toteutuvat asianmukaisesti ja jatkuvalla periaatteella myös esim. tukipalvelutuottajan poissaolojen aikana sekä, että palvelut ovat terveysturvallisia esim. vaatehuolto, siivous ja ateriat.

**Yhteisöllisessä asumisessa jatkuvan ja säännöllisen hoidon asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot**

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot
- verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

- Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulona ei oteta huomioon:

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia
- lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea
- veteraanien etuuksia (ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset yhteisöllisessä asumisessa:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys

- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, vähennyksenä otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat yllä olevat vähennykset.

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen yhteisölliseen asumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja tontin vuokrasta tai asunto-osakkeen hoitovastikkeesta, lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta)

Sotilasvammalain 6b § mukaan palveluasumisessa hoiva ja hoito sekä ateria- ja tukipalvelut ovat maksuttomia ennen vuotta 1991 asepalveluksessa tai YK-tehtävissä vammautuneille tai sairastuneille sotilasinvalideille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vähintään 20 % sekä sotainvalideille, jotka ovat vuosien 1939–1945 sodissa vahingoittuneet tai sairastuneet, ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain 12a§:n mukaan vastaavat palvelut ovat maksuttomia rintamatunnuksen omaaville veteraaneille.

**Tukipalvelujen asiakasmaksut yhteisöllisessä asumisessa**

Turvapalvelu yhteisöllisessä asumisessa

| | |
|---|---|
| Turvahälytin<br>Sisältää tarvittavat auttajakäynnit | 35,00 €/ kk |
| Turvahälyttimeen liitettävät lisälaitteet<br>(esim. huoneen ovihälytin, kaatumishälytin) | 9,00 €/ kpl/ kk |
| Turvahälyttimeen liitettävä lisäranneke<br>samassa asunnossa asuvalle puolisolle | 5,00 €/ kpl/ kk |

Kadonnut turvapalveluiden laite laskutetaan asiakkaalta. Hinta määräytyy laitetoimittajan hinnaston ja kulujen mukaan.

- Ateriapalvelu<br>Koko vuorokauden ateriat kattava — 486,00 €/ kk (16,00 €/ vrk)

  Mikäli asiakkaan ravitsemus tapahtuu PEG-ravitsemusletkun kautta ja asiakas ostaa ravitsemusliuokset itse, ateriapalvelusta ei peritä asiakasmaksua.

- Kuljetuspalvelu
  Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaille myönnetään sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua myöntämiskriteerien mukaisesti.

- Saattaja- ja asiointipalvelu 30,00 €/ kerta
  Asiointi- ja saattamispalveluja ei pääsääntöisesti järjestetä asumispalvelun henkilöstön toimesta. Tarvittaessa noudatetaan kotihoidon tukipalvelumaksuissa määriteltyä saattajapalvelumaksua.

- Siivous 32,00 €/ kk
  Maksu sisältää asiakkaan asunnon ns. viikkosiivouksen toimintayksikön käyttämän ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta.

- Vaatehuolto 38,50 €/ kk
  Maksu sisältää asiakkaan henkilökohtaisten vaatteiden ja vuodevaatteiden pesun toimintayksikön käyttämän ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta.

**Asiakasmaksujen keskeytyminen**

**Säännöllisen ja jatkuvan hoidon asiakasmaksun keskeytyminen**

Asiakkailta peritään asiakasmaksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaoloajalta ei peritä säännöllisen ja jatkuvan hoidon asiakasmaksua.

Etukäteen sovittujen lomien ajalta ei peritä asiakasmaksua 5 päivää ylittävältä ajalta. Palvelu keskeytyy yhdenjaksoisesti yli 5 päivän ajaksi asiakkaan hoitovastuun siirtyessä muulle taholle, kuten läheiselle. Tätä lyhyempi tilapäinen poissaolo tai keskeytys ei muuta kuukausimaksua. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Omavastuun laskeminen aloitetaan siitä päivästä, kun käyntejä ei enää keskeytyksen vuoksi toteudu lainkaan.

**Tukipalvelumaksujen keskeytyminen**

Ateriamaksut:
Ateriamaksut keskeytyvät seuraavana päivänä sekä kotilomien, että sairaalassa oloajalta. Ateriamaksu peritään sairaalasta tai kotilomalta paluupäivältä.

Siivous ja vaatehuolto:
Siivous ja vaatehuolto keskeytyvät 5 päivää ylittävältä ajalta.

Turvapalvelu:
Turvapalvelu ei keskeydy kotilomien tai sairaalassaolon ajalta.

### 14.3.3 Yhteisöllisessä asumisessa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen

Asiakasmaksuun sisältyvät palvelut

- Asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa puoli vuosittain tai tiheämmin voinnin muuttuessa.
- Hoito- ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut palveluntuottajan toteuttamana ja järjestämänä sisältäen kokonaisvaltaisen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä toimintakykyä edistävät ja ylläpitävät mielekkään arjen toiminnot ja sairaanhoidolliset palvelut.

- Avustaminen pukeutumisessa, suuhygieniassa, hygienian hoidossa avustaminen ja suihkussa tai saunassa avustaminen asukkaan tarpeiden mukaisesti sekä ihon, hiuksien ja perushoitoa edellyttävien kynsien hoito (laajat/erityisosaamista edellyttävät toimenpiteet toteuttaa esim. jalkahoitaja ja asiakas maksaa kulun).
- Lääkehoidon toteuttaminen: lääkkeiden jakaminen/annosjakelun toteuttaminen, lääkkeiden antaminen valvotusti, lääkehoidon seuranta ja arvioiminen, reseptien uusiminen, lääkkeiden tilaus
- Asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on sähkökäyttöinen hoitosänky, patja, tuoli, yöpöytä, vaatekaappi ja yleisvalaistus
- Apuvälineet: Alueellisen apuvälineyksikön kautta, kun apuvälineasetuksen (1363/2011) 20 1 § ja 2 § edellytykset täyttyvät. Apuvälineratkaisu tehdään julkisen terveydenhuollon apuvälinealan asiantuntijan tekemän arvion ja toteaman tarpeen perusteella.
- Ensiaputarvikkeet. Muutoin haava- ym. hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät. Jos kriteerit eivät täyty, asiakas maksaa tarvikkeet.
- Kertakäyttöiset hoito- ja hygieniatarvikkeet (esim. ruokaliinat, pesulaput, kertakäyttöiset suojat, vuodesuojat, hoitokäsineet, wc-paperit)
- Lääkärin kotikäynti, jonka toimintayksikkö on järjestänyt

**Asiakkaan itse kustannettavat tarvikkeet ja palvelut**

- Lääkkeet ja muut siihen rinnastettavat tuotteet
- Asiakkaalta peritään terveyspalveluista asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut, jos hän käy asumisyksikön ulkopuolella esim. lääkärin tai hoitajan vastaanotolla. Lääkärin tehdessä kotikäynnin asumisyksikköön, asiakkaalta ei peritä erillistä käyntimaksua.
- Omat henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet
- Vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- Tukipalveluita asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti erillisen yhteisöllisen tukipalvelumaksut- hinnaston mukaisesti.
- Hammasproteesit, hammaslääkärikulut, kuulokojeet, silmälasit tai muu henkilökohtainen apuväline tai näkemistä helpottava apuväline (suurentavat näytöt, pöytäsuurennuslasit yms.) tai turvallisuutta lisäävä tuote; esim. lonkkahousut.
- Itse järjestetyt fysioterapeutin tai hierojan käynnit

### 14.3.4 Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumisen maksut

Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen on kyseessä silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7 b §.)

Vanhuspalvelulain 14 § mukaan iäkkäille avio- ja avopuolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. Mikäli ympärivuorokautiseen palveluasumiseen hyväksytyn asiakkaan puoliso haluaa muuttaa samaan yksikköön, tehdään molemmille oma vuokrasopimus (= puolet vuokrasta). Mukana muuttavalle puolisolle asiakasmaksut määritellään hänen palvelutarpeensa mukaisesti. Omissa yksiköissä noudatetaan hyvinvointialueella määriteltyjä asiakasmaksuja. Ostopalveluyksiköihin voidaan myöntää palvelutarpeen mukaisesti palveluseteli, mikäli palveluntuottaja on hyväksytty palvelusetelituottajaksi.

Kuukausimaksu saa olla enintään 87,5 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulaissa säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 43,75 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa tarkoitetut vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan kuukausituloilla tarkoitetulla tavalla määräytyvä maksu, maksuksi määräytyy asiakkaalle edullisempi vaihtoehto. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tai pitkäaikaisessa perhehoidossa, maksu määräytyy asiakkaan kuukausitulojen perusteella (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7 c §, 10 b-d §).

**Käyttövara pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa**
Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara. Pitkäaikaisen perhehoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaalle tulee jäädä 200,00 €/ kk.

Asiakkailta peritään asiakasmaksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaolojaksolta ei peritä asiakasmaksua. Etukäteen sovittujen lomien ajalta ei peritä asiakasmaksua yli 5 päivää ylittävältä ajalta (Asiakasmaksulaki 734/1992 10 k §).

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulona ei oteta huomioon:

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia
- lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea
- veteraanien etuuksia (ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, vähennyksenä otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat yllä olevat vähennykset.

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja tontin vuokrasta tai asunto-osakkeen hoitovastikkeesta, lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).

Lisäksi tuloista vähennetään:

- kohtuulliset asumismenot, joita asiakkaalle pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta aiheutuu (vuokra vähennettynä asumistuella).
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

Sotilasvammalain 6 b § mukaan palveluasumisessa hoiva ja hoito sekä ateria- ja tukipalvelut ovat maksuttomia ennen vuotta 1991 asepalveluksessa tai YK-tehtävissä vammautuneille tai sairastuneille sotilasinvalideille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vähintään 20 % sekä sotainvalideille, jotka ovat vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet, ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain 12a§:n mukaan vastaavat palvelut ovat maksuttomia rintamatunnuksen omaaville veteraaneille.

### 14.3.5 Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen

Asiakasmaksuun sisältyvät palvelut

- Asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan tavoitteineen ja toimintamenetelmineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisuuksien mukaan omaisen kanssa puoli vuosittain tai voinnin muuttuessa.
- Hoito- ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut palveluntuottajan toteuttamana ja järjestämänä sisältäen kokonaisvaltaisen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä toimintakykyä edistävät ja ylläpitävät mielekkään arjen toiminnot ja sairaanhoidolliset palvelut.
- Avustaminen pukeutumisessa, suuhygieniassa, suihkussa tai saunassa avustaminen asukkaan tarpeiden mukaisesti sekä ihon, hiuksien ja perushoidollisten kynsien hoito (laajat/erityisosaamista edellyttävät toimenpiteet toteuttaa esim. jalkahoitaja ja asiakas maksaa kulun).
- Lääkehoidon toteuttaminen: lääkkeiden jakaminen/annosjakelun toteuttaminen, lääkkeiden antaminen valvotusti, lääkehoidon seuranta ja arvioiminen, reseptien uusiminen, lääkkeiden tilaus
- Asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on sähkökäyttöinen hoitosänky patjoineen, yöpöytä ja yleisvalaistus

- Apuvälineet: Alueellisen apuvälineyksikön kautta, kun apuvälineasetuksen 20 1 § ja 2 § edellytykset täyttyvät. Apuvälineratkaisu tehdään julkisen terveydenhuollon apuvälinealan asiantuntijan tekemän arvion ja toteaman tarpeen perusteella.
- Ensiaputarvikkeet. Muutoin haava- ym. hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät. Jos kriteerit eivät täyty, asiakas maksaa tarvikkeet.
- Kertakäyttöiset hoito- ja hygieniatarvikkeet (esim. ruokaliinat, pesulaput, kertakäyttöiset suojat, vuodesuojat, hoitokäsineet, wc-paperit)
- Siivous ja siihen käytettävät tarvikkeet ja välineet
- Turvapalvelut
- Perusvaatehuolto, pesulapalvelut tai pyykkihuolto yksikön toimesta ja pesulan kautta hankittavat hygieniahaalarit. Vaatteiden tulee olla päivittäistä kulutusta ja peruspesua (60 astetta) kestäviä.
- Kaikki vuorokauden ateriat, joiden tulee noudattaa ikääntyneiden ravitsemussuosituksia ja huomioida ruoka-aineallergiat. Ruoan sisältö ja listat on oltava nähtävillä.

Asiakkaan itse käyttövaralla kustannettavat tarvikkeet ja palvelut:

- Lääkkeet ja niihin rinnastettavat tuotteet
- Terveyspalveluista ja avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut.
- Perusterveydenhuollon vastaanotolla tai palveluasumisen yksikössä sen asukkaille erikseen järjestetyllä vastaanotolla (kotikäynti) peritään käyntimaksu.
- Henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet, kampaaja, jalkahoitaja
- Haavahoitotuotteet ellei hoitotarvikejakelun kriteerit täyty.
- Vaatteet, lonkkahousut, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- Vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- Muut henkilökohtaiset päivittäiset menot
    - Kuljetukset: Asiakkaille voidaan hakea keskitetystä asiakasohjauksesta sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua.
    - Hammasproteesit, hammaslääkärikulut, kuulokojeet, silmälasit tai muu henkilökohtainen apuväline (esim. näkemistä helpottavat välineet).
    - Itse järjestetyt fysioterapeutin tai hierojan käynnit

### 14.3.6 Pitkäaikaisen perhehoidon maksut

Pitkäaikainen perhehoito on kyseessä silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7 b §.)

Vanhuspalvelulain 14 § mukaan iäkkäille avio- ja avopuolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. Mukana muuttavalle puolisolle asiakasmaksut määritellään hänen palvelutarpeensa mukaisesti. Mikäli pitkäaikaiseen perhehoitoon hyväksytyn asiakkaan puoliso haluaa muuttaa samaan yksikköön, tehdään hänelle oma asiakasmaksupäätös sekä molemmille oma vuokrasopimus (= puolet vuokrasta), silloin kun perhekodissa peritään asumisesta vuokra.

Kuukausimaksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulaissa säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa tarkoitetut vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan kuukausituloilla tarkoitetulla tavalla määräytyvä maksu, maksuksi määräytyy asiakkaalle edullisempi vaihtoehto. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa perhehoidossa, maksu määräytyy asiakkaan kuukausitulojen perusteella (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7 c §, 10 b-d §).

**Käyttövara pitkäaikaisessa perhehoidossa**
Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara. Pitkäaikaisen perhehoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaalle tulee jäädä 200,00 €/ kk.

Asiakkailta peritään asiakasmaksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaolojaksolta ei peritä asiakasmaksua. Etukäteen sovittujen lomien ajalta ei peritä asiakasmaksua yli 5 päivää ylittävältä ajalta (Asiakasmaksulaki 734/1992 10 k §).

**Pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot:**

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulona ei oteta huomioon:

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia
- lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea
- veteraanien etuuksia (ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

**Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa perhehoidossa:**

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, vähennyksenä otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat yllä mainitut vähennykset.

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen perhehoitoon siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja tontin vuokrasta tai asunto-osakkeen hoitovastikkeesta, lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).

Lisäksi tuloista vähennetään:

- kohtuulliset asumismenot, joita asiakkaalle pitkäaikaisesta perhehoidosta aiheutuu (vuokra vähennettynä asumistuella).
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

### 14.3.7 Pitkäaikaisessa perhehoidossa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen

Asiakasmaksuun sisältyvät palvelut

- Asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen asiakassuunnitelmaan tavoitteineen ja toimintamenetelmineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisuuksien mukaan omaisen kanssa puoli vuosittain tai voinnin muuttuessa.
- Lääkehoidon toteuttaminen yhteistyössä hyvinvointialueen kotihoidon kanssa: lääkkeiden jakaminen/annosjakelun toteuttaminen, lääkkeiden antaminen valvotusti, lääkehoidon seuranta ja arvioiminen, reseptien uusiminen, lääkkeiden tilaus
- Asiakkaan huoneessa on vähintään peruskalustus; sänky, yöpöytä ja yleisvalaistus
- Apuvälineet voidaan hakea alueellisen apuvälineyksikön kautta, kun apuvälineasetuksen 20 1 § ja 2 § edellytykset täyttyvät. Apuvälineratkaisu tehdään julkisen terveydenhuollon apuvälinealan asiantuntijan tekemän arvion ja toteaman tarpeen perusteella.
- Ensiaputarvikkeet. Muutoin haava- ym. hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät. Jos kriteerit eivät täyty, asiakas maksaa tarvikkeet.
- Siivous ja siihen käytettävät tarvikkeet ja välineet
- Vaatehuolto
- Kaikki vuorokauden ateriat, joiden tulee noudattaa ikääntyneiden ravitsemussuosituksia ja huomioida ruoka-aineallergiat.

Asiakkaan itse käyttövaralla kustannettavat tarvikkeet ja palvelut:

- Lääkkeet ja niihin rinnastettavat tuotteet
- Terveyspalveluista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista sekä avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut.
- Henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet, kampaaja, jalkahoitaja yms.
- Haavahoitotuotteet ellei hoitotarvikejakelun kriteerit täyty.
- Vaatteet, lonkkahousut, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- Vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella, mikäli perhekoti perii asukkailta vuokran.
- Muut henkilökohtaiset päivittäiset menot
    - Kuljetukset: Asiakkaille voidaan hakea keskitetystä asiakasohjauksesta sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua.
    - Hammasproteesit, hammaslääkärikulut, kuulokojeet, silmälasit tai muu henkilökohtainen apuväline (esim. näkemistä helpottavat välineet).
    - Itse järjestetyt fysioterapeutin tai hierojan käynnit

### 14.3.8 Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Kuukausimaksu saa olla enintään 87,5 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulaissa säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 43,75 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa tarkoitetut vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan kuukausituloilla tarkoitetulla tavalla määräytyvä maksu, maksuksi määräytyy asiakkaalle edullisempi vaihtoehto. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai laitoshoidossa, maksu määräytyy asiakkaan kuukausitulojen perusteella (Asiakasmaksulaki 734/1992 7 c §, 10 b-d §).

Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulona ei oteta huomioon:

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia
- lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea
- veteraanien etuuksia (ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa laitoshoidossa:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, vähennyksenä otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat yllä olevat vähennykset.

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen laitoshoitoon siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja tontin vuokrasta tai asunto-osakkeen hoitovastikkeesta, lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta)

**Käyttövara pitkäaikaisessa laitoshoidossa**
Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön tulee jäädä 135,00 €/ kk.

### 14.3.9 Lyhytaikaisen asumisen asiakasmaksut

Lyhytaikaisen sosiaalihuoltolainmukaisen palveluasumisen maksut

- 44,40 €/ hoitopäivä. Maksu ei kerrytä maksukattoa.
  Asiakkaan mahdollinen PEG-ruokinta ei pienennä vuorokausimaksua. Asiakas tuo ko. ravintovalmisteet mukanaan jaksolle.
  Liikkuvan sairaalan järjestämästä lääkärin tai hoitajan käynnistä peritään lääkärin tai hoitajan käyntimaksu.
- Päivähoidolla tarkoitetaan enintään kahdeksan tuntia kerrallaan kestävää palvelua, josta peritään 21,90 €/ päivä. Yöhoidolla tarkoitetaan kello 18 ja kello 10 välillä toteutettavaa palvelua, josta peritään 26,75 €/ yö.
- Päivä- tai yöhoidon ylittäessä sille asetetut aikarajat, asiakasmaksu peritään kokonaisen hoitopäivän mukaisesti.
- Omaishoitajan vapaapäivien aikana toteutettavasta hoidosta peritään asiakasmaksulainsäädännön määräämä maksu 14,10 €/ vrk. Rintamatunnuksen omaavalta veteraanilta omaishoitajan vapaan aikaisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua.

# 15 VAMMAISPALVELUJEN JA KEHITYSVAMMAHUOLLON MUKAISET PALVELUT JA MAKSUT

Vammaiset henkilöt maksavat yleisistä sosiaali-, terveydenhuollon sekä sairaanhoidon palveluista kuten muutkin palvelujen käyttäjät. Vammaispalvelulain 2 § mukaisesti vammaiselta perittävästä asiakasmaksusta luovutaan, mikäli se muodostuu palvelun käyttämisen esteeksi tilanteessa, jossa vammaiselle henkilölle myönnetään muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja vammaispalvelujen sijaan. Vammaispalvelulain 675/2023 mukaiset palvelut ovat pääsääntöisesti maksuttomia. Osalla asiakkaista on siirtymäaikana voimassa 31.12.2024 kumoutuneen kehitysvammalain (517/1977) ja vammaispalvelulain (380/1987) mukaisia palveluja, joiden osalta maksut/maksuttomuus määräytyy kumoutuneen lainsäädännön mukaan ja poikkeavat maksut on erikseen mainittu.

## 15.1 Vammaispalvelulain mukaiset maksuttomat palvelut

Vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin sisältyvä apu ja tuki on maksutonta seuraavissa palveluissa:

- valmennus
- henkilökohtainen apu
- erityinen osallisuuden tuki
- tuettu päätöksenteko
- vaativa moniammatillinen tuki
- asumisen tuki
- kotona järjestettävä lapsen asumisen tuki
- esteettömän asumisen tuki
- lyhytaikainen huolenpito
- päivätoiminta
- kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta
- liikkumisen tuki
- 34 §:ssä mainitut muut palvelut ja tukitoimet

Lisäksi maksuttomia ovat:

- lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito
- päivätoiminnan ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan matkat silloin, kun laissa (25 § ja 27 §) määritellyt erityisedellytykset täyttyvät: henkilöllä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia
- asumisen tukeen ja kotona järjestettävään lapsen asumisen tukeen sisältyvät palvelut, jotka erillisinä palveluina järjestettyinä saattaisivat olla maksullisia (esim. asumisen tukeen sisältyvä kotihoito tai kotisairaanhoito

Poikkeuksena asumisen tuesta ja henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla.

Hyvinvointialue voi periä asiakkaalta vammaispalvelulain 7 §:ssä tarkoitettuun valmennukseen, 16 §:ssä tarkoitettuun vaativaan moniammatilliseen tukeen, 18 §:ssä tarkoitettuun asumisen tukeen, 24 §:ssä tarkoitettuun lyhytaikaiseen huolenpitoon, 25 §:ssä tarkoitettuun päivätoimintaan ja 34 §:ssä tarkoitettuihin muihin lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarvittaviin palveluihin liittyvästä ylläpidosta kohtuullisen maksun.

Henkilöllä voi olla vielä siirtymäajan vanhan lain mukaisia erityishuollon palveluita. Tällöin maksut määräytyvät vanhojen säännösten perusteella.

Kumotun Kehitysvammalain (517/1977) mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- erityishuolto-ohjelmaan kirjatut palvelut (terveyspalvelut)
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta)

## 15.2 Päivä- ja työtoiminta

Päivä- ja työtoiminnassa peritään yksittäisistä aterioista:

| | |
|---|---|
| Aamupala | 2,60 €/ kpl |
| Lounas | 7,40 €/ kpl |
| Päivällinen | 6,30 €/ kpl |
| Iltapäiväkahvi / välipala | 1,60 €/ kpl |
| Pelkkä kahvi | 1,00 €/ kpl |

Päivä- ja työtoimintaan liittyvistä matkoista peritään vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakasmaksu, kun päivätoiminta järjestetään Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) perusteella tai kun vammaisten henkilöiden työtoimintaa tai vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevaa toimintaa järjestetään Sosiaalihuoltolain (710/1982) perusteella.

Kuljetus on maksutonta, kun päivätoiminta tai kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta järjestetään uuden Vammaispalvelulain (675/2023) perusteella ja asiakkaalla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Kuljetus on maksutonta myös silloin kun henkilön päivä- tai työtoiminnan päätös perustuu vanhoihin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (517/1977) säännöksiin.

## 15.3 Asiakasmaksut asumisen tuen palveluissa

Asumisen tukeen kuuluva apu ja tuki sekä siihen sisältyvät palvelut ovat maksuttomia (VPL 18 ja 19 §). Asumisen ylläpidosta voidaan periä asiakkaalta maksu.

Kun asumisen tuki järjestetään vammaiselle henkilölle omaan kotiin vammaispalvelulain mukaisesti, ovat kotona asumisen mahdollistava kotihoito ja siihen sisältyvä kotisairaanhoito, tuki- ja turvapalvelut asiakkaalle maksuttomia (turva-, vaatehuolto-, hygienia- ja asiointipalvelut) Jos asumisen tuen palveluun liitetään muita sosiaali- tai terveyspalveluja, ovat myös nämä asiakkaalle maksuttomia. Käyttämistään ateriapalveluista asiakas maksaa kotihoidon ateriapalvelujen taksojen mukaisesti.

Asumisen tuesta voidaan periä maksu silloin, kun asiakas saa siihen korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla. Tällaisia korvauksia ovat muun ohella työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) tai liikennevakuutuslain (460/2016) nojalla saadut korvaukset.

Terveydenhuollon palvelut ovat asiakkaalle maksullisia, jos ne eivät sisälly asumisen tukeen.

Jäljempänä määriteltynä maksuja peritään vastaavasti myös vanhan vammaispalvelulain (380/1987) ja kehitysvammalain (517/1977) kumottujen säännösten perusteella järjestettävistä palveluista.

### 15.3.1 Aikuisen asumisen tuen palvelut ryhmämuotoisessa asumisessa

Asiakkaat maksavat itse vuokran, sähkö- ja vesimaksun, ateriat, lääkkeet ja kaikki muut jokapäiväiseen elämiseen liittyvät kustannukset.

**Vuokra**

Asiakkaiden asuntojen vuokrat perustuvat Huoneenvuokralain (31.3.1995/481) mukaisiin vuokrasopimuksiin. Vuokran määräytymisessä noudatetaan yleisiä vuokranmääräytymisperusteita. Vuokra sisältää lämmityskulut, jätehuollon kustannukset, kiinteistön huoltomenot ja osuuden yleisistä tiloista.

Lisäksi asiakas voi vuokrasopimuksen mukaisesti maksaa esim. sähkö- ja vesikulut sekä henkilökohtaisen internetyhteyden.

**Ylläpitomaksu asumisen tuen palveluissa**

Ylläpidolla tarkoitetaan sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa. Ylläpitomaksuun voidaan sisällyttää seuraavia kustannuksia: asunnon puhtaana pitoon, siivoukseen, vaatehuoltoon ja henkilökohtaiseen hygienian hoitoon luovutetut tarvikkeet, aineet ja välineet, pyykki- ja kuljetuskustannukset, yhteisten tilojen pientarvikkeet (esim. lamput, roskapussit, wc-tarvikkeet) sekä yhteisössä asuvien asiakkaiden yhteiset virkistystarvikkeet ja harrastusvälineet. Maksua ei voi periä henkilökunnan antamasta hoivasta ja tuesta.

Ylläpitomaksutaksa vammaisten asumisyksikössä on Eloisan alueella enintään 35,00 €/kk. Keskimäärin ylläpitomaksu jakautuu eri kustannuksiin seuraavasti: 50 % pyykki, 20 % puhtaanapito, 15 % hygieniatarvikkeet, 15 % muut yhteisessä käytössä olevat tarvikkeet.

Jos pidemmän asumisen tuen palveluun kuuluvan jakson aikana asumisyksikössä ei määritetä asiakkaalle vuokraa, voidaan asiakkaalta periä ylläpitomaksun lisäksi erillinen asumisen ylläpitomaksu 15 €/vrk. Ylläpitomaksu sisältää korvauksen majoituksen kustannuksista (esim. tilat, sähkö, vesi, jätehuolto, kiinteistöhuolto, tv).

Jos asiakas on poissa yhtäjaksoisesti asumispalvelusta, poissaolon kuudennesta päivästä alkaen ei peritä ylläpitomaksua. Ylläpitomaksun päivähinta lasketaan jakamalla kk-maksun arvo kuukauden päivien määrällä.

**Ateriamaksut**

Aterioista peritään erilliset asiakasmaksut. Ateriapalveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kohtuullisten kustannusten suuruinen. Ateriat laskutetaan asiakkaalta käytön mukaan yksittäisinä aterioina. Jos asiakas käyttää kaikki päivän ateriat (aamupala, lounas, välipala, päivällinen, iltapala), päivän aterioiden hinnaksi muodostuu 20,50 €/ pv.

Yksittäisten aterioiden hinnat:

| | |
|---|---|
| Aamupala, iltapala | 2,60 € |
| Lounas | 7,40 € |
| Iltapäiväkahvi ja kahvileipä/välipala | 1,60 € |
| Päivällinen | 6,30 € |
| Pelkkä kahvi | 1,00 € |
| Väliateria | 2,60 € |

Jos asiakas osallistuu ruuan valmistamiseen tai häntä avustetaan ruuan valmistamisessa, voidaan ylläpitona periä vain ruoan raaka-ainekustannukset. Yksittäisten aterioiden hinnat, jos asiakas valmistaa ateriat itse asumisyksikön luovuttamista tarvikkeista:

| | |
|---|---|
| Aamupala, iltapala | 1,70 € |
| Lounas | 4,80 € |
| Iltapäiväkahvi ja kahvileipä/välipala | 1,10 € |
| Päivällinen | 4,10 € |
| Väliateria | 1,70 € |

### 15.3.2 Lasten asumisen tuen palvelut

Kun alle 18-vuotiaan asumisen tuki järjestetään vammaispalvelulain mukaisesti hänen kotiinsa, siihen liittyvät apu ja tuki sekä palvelut ovat maksuttomia.

Kodin ulkopuolella järjestettävästä lapsen asumisen tuesta perhehoidossa tai ryhmäkodissa peritään maksu asiakasmaksulain 7 d § mukaan. Maksu peritään, jos se on perheen toimeentulon edellytykset ja perheen elatusvastuu huomioon ottaen perusteltua. Hyvinvointialue perii maksuna kodin ulkopuolella toteutetusta lapsen asumisen tuesta maksun lapsen elatuksesta aiheutuneista kustannuksista. Asiakasmaksulain 7 d §:n mukainen maksu peritään lapsen vanhemmalta riippumatta siitä, onko vanhempi huoltajan asemassa.

Jos vanhempi on velvoitettu suorittamaan lapselle elatusapua, hyvinvointialue perii lapselle suoritettavan elatusavun tai elatustuen siltä ajalta, kun lapsen asumisen tuki järjestetään kodin ulkopuolella. Vanhemmilta perittävä maksu saa olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n nojalla määräytyvän elatusavun suuruinen.

Elatuksesta perittävän maksun tai elatusavun tai -tuen perimisen lisäksi hyvinvointialue perii kohtuulliseksi katsottavan maksun muista lapsen tai nuoren tuloista, korvauksista tai saamisista. Vanhempien elatusvelvollisuus on aina ensisijainen lapsen omiin tuloihin nähden. Asiakasmaksulaissa on määritelty yläraja, jota lapsen asumisen tuesta perittävä maksu ei saa ylittää. Lapselta ja hänen vanhemmiltaan perittävä maksu voi olla yhteensä enintään 549,10 euroa kuukaudessa 2027. Lapselle on jäätävä käyttövaraa vähintään 200,00 €/ kk. Asiakasmaksu sisältää korvauksen majoituksen kustannuksista ja ylläpidosta (esim. ateriat, tilat, sähkö, vesi, jätehuolto, kiinteistöhuolto, tv, siivous, vaatehuolto, yleisten tilojen tarvikkeet). Lääkkeet ja henkilökohtaiset tarvikkeet asiakas kustantaa itse.

Mikäli pyydettyjä tulo- ja menoselvityksiä ei toimiteta määräaikaan mennessä, hyvinvointialue määrittää vanhempien elatuskyvyn mukaisen asiakasmaksun elatustuen suuruisena (vuonna 2026 197,71 €/ kuukausi/ vanhempi).

Lapsen asumisen tuen palvelussa peritään maksu sekä tulo- että lähtöpäivältä. Poissaolopäiviltä ei peritä maksua.

Lyhytaikaisen perhehoidon maksu määräytyy kohdan 15.5.3. mukaan

## 15.4 Asiakasmaksut lyhytaikaisen huolenpidon palveluissa

Lyhytaikainen huolenpito asumisyksikössä, perhehoidossa, lyhytaikaisen huolenpidon yksikössä, päivä- ja työtoimintayksikössä tai muussa sosiaalihuollon toimintayksikössä:

- Palvelun kesto 12 tuntia tai enemmän: ateriamaksu 21,00 €/pv ja ylläpitomaksu 15,40 €/pv
- Palvelun kesto neljä tuntia mutta alle 12 tuntia: ateriamaksu 10,50 €/pv
- Palvelun kesto alle neljä tuntia: ei maksua

Ylläpitomaksu sisältää maksun majoituksen kustannuksista ja ylläpidosta (esim. tilat, sähkö, vesi, jätehuolto, kiinteistöhuolto, tv, siivous, vaatehuolto).

Jos lyhytaikainen huolenpito järjestetään asiakkaan kodissa, ei maksua peritä.

## 15.5 Asiakasmaksut pitkäaikaisessa perhehoidossa

### 15.5.1 Sosiaalihuoltolain mukainen pitkäaikainen perhehoito

Kun asiakkaan pitkäaikainen perhehoito järjestetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaisesti, asiakasmaksut määräytyvät asiakasmaksulain (734/1992) 7c § mukaisesti. Jos perhehoito järjestetään vammaispalvelulain perusteella tätä säännöstä ei sovelleta, vaan maksu määräytyy kohdan 15.5.2 mukaisesti.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms.

Ylläpitomaksu on enintään 87,5 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 200,00 €/kk kuukaudessa.

Asiakas maksaa itse vaatteet, lääkkeet, kauneudenhoitotarvikkeet, henkilökohtaisen puhelin- ja nettiliittymän, henkilökohtaiset vapaa-ajan harrastemaksut sekä terveydenhuollon maksut.

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksua määrätessä asiakkaan tuloista vähennetään terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.

Jos pitkäaikainen perhehoito tapahtuu kiinteistössä, jossa asiakkaat ovat vuokrasuhteessa, on vuokra huomioitava ylläpitomaksua alentavasti.

### 15.5.2 Pitkäaikainen perhehoito vammaispalvelulain mukaisena asumisen tukena

Kun asiakkaan pitkäaikainen perhehoito järjestetään vammaispalvelulain (675/2023) 18 § mukaisesti, asiakasmaksut määräytyvät asiakasmaksulain (734/1992) 7e § mukaisesti.

Kustannuksista, jotka syntyvät pitkäaikaisessa perhehoidossa asumisesta (mm. vuokra, sähkö, vesi, ateriat) peritään ylläpitomaksu, jonka hyvinvointialue määrittelee.

Kun perhehoito myönnetään vammaispalvelulain mukaisena asumisen tukena, peritään asiakasmaksuna 650 €/kk, jos asiakas maksaa itse erikseen vuokran, Asiakasmaksuna peritään 1080 €/kk, jos asiakas ei ole vuokrasuhteessa. Asiakkaalle jätetään kuitenkin käyttövaraa asiakasmaksulain mukainen kohtuullinen summa eli vähintään 200,00 €/kk.

Asiakasmaksuun sisältyy ateriat, asunnon puhtaanapitoon, siivoukseen, vaatehuoltoon ja henkilökohtaiseen hygienian hoitoon luovutetut tarvikkeet, aineet ja välineet, yhteisten tilojen pientarvikkeet (esim. lamput, roskapussit, wc-tarvikkeet) sekä yhteisössä asuvien asiakkaiden yhteiset virkistystarvikkeet ja harrastusvälineet.

Asiakas maksaa itse vaatteet, lääkkeet, kauneudenhoitotarvikkeet, henkilökohtaisen puhelin- ja nettiliittymän, henkilökohtaiset vapaa-ajan harrastemaksut sekä terveydenhuollon maksut. Silloin kun lapsen asumisen tuki kodin ulkopuolella järjestetään perhehoitona, peritään asiakasmaksu asiakasmaksulain 7 d §:n perusteella ja tämän ohjeen 15.5.3. mukaisesti.

### 15.5.3 Lyhytaikainen perhehoito sosiaalihuoltolain mukaan

Lyhytaikainen perhehoito perhekodissa

| | |
|---|---|
| | 40,00 €/ hoitopäivä |

Osavuorokautinen perhehoito perhekodissa

| | |
|---|---|
| 3-5 h | 13,10 €/ hoitopäivä |
| 6 - 8 h | 21,90 €/ hoitopäivä |

Asiakkaan kodissa tapahtuva perhehoito

| | |
|---|---|
| 2-5 h | 13,10 €/ hoitopäivä |
| 6-8 h | 21,90 €/ hoitopäivä |
| Yli 8 h | 40,00 €/ hoitopäivä |

Jos vammaispalvelulain mukainen lyhytaikainen huolenpito järjestetään perhehoitona, määräytyy maksu asiakasmaksulain 7 e §:n mukaisesti ja tämän ohjeen 15.4. mukaisesti.

Omaishoitajan vapaan ajaksi järjestetty hoito perhehoitona 14,10 €/ vrk.

## 15.6 Asiakasmaksu omaishoitajan vapaan aikaisessa palvelussa ja omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaisessa palvelussa

Niistä palveluista, joita hyvinvointialue järjestää hoidettavalle omaishoitajan vapaapäivän ajaksi tai omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan ajaksi peritään 14,10 €/ vrk.

Asiakasmaksun perusteena olevat omaishoidon vapaan vuorokaudet (24 tuntia on 1 vuorokausi) lasketaan asiakkaan saapumisesta siihen asti, kun asiakas lähtee. Jokaisesta uudesta alkavasta vuorokaudesta peritään asiakasmaksu.

## 15.7 Asiakasmaksut vaativan moniammatillisen tuen laitoshoidossa

Pitkäaikainen laitoshoito

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta henkilöltä peritään ylläpidosta maksu, joka sisältää ateriat, asumisen ja yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on 1080 €/kk. Asiakkaalle jätetään kuitenkin käyttövaraa asiakasmaksulain mukainen kohtuullinen summa eli vähintään 200,00 €/kk.

Lyhytaikainen laitoshoito

Erityishuollossa olevan henkilön lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakasmaksuasetuksen 12 §:n mukainen maksu 40,00 €. Maksukaton täyttymisen jälkeen 18 vuotta täyttäneeltä perittävä maksu on 26,80 euroa hoitopäivältä, lapsilta maksua ei peritä maksukaton täyttymisen jälkeen.

Jos palvelu on myönnetty kumotun erityishuoltolain (517/1977) mukaan, siitä peritään kuntoutushoidon maksu 25,30 €/ hoitopäivä ja maksukaton täyttymisen jälkeen hoito on maksutonta.

## 15.8 Vammaispalvelulain mukainen liikkumisen tuki

Vammaispalvelulain liikkumisen tukena järjestetystä kuljetuspalvelusta voidaan periä asiakasmaksu. Kuljetuspalvelun asiakasmaksuna peritään julkisen liikenteen maksua vastaava asiakasmaksu alla olevan taulukon mukaisesti.

TAULUKKO: Kuljetuspalvelun yksittäisestä tai yhdensuuntaisesta matkasta perittävät asiakasmaksut

| Kilometriin saakka hyvinvointialueen sisällä | Aikuinen (yli 18 v.) | Kun asiakasmaksu määräytyy alennus-, sarja- tai kausilipun hinnan mukaisesti | Lapsi (alle 18 v) ja sotaveteraanit |
|---|---|---|---|
| 20 | 2,51 € | 1,39 € | maksuton |
| 40 | 3,38 € | 1,61 € | maksuton |
| 54 | 4,15 € | 2,18 € | maksuton |
| 76 | 5,24 € | 2,33 € | maksuton |
| 110 | 6,64 € | 2,83 € | maksuton |
| 120 | 8,40 € | 3,05 € | maksuton |
| 130 | 10,25 € | 3,77 € | maksuton |

Taulukon mukaisten asiakasmaksujen periminen alkaa 1.2.2027. Kuljetuspalvelua koskevat asiakasmaksut peritään vuodelle 2026 vahvistettujen maksujen mukaisesti 31.1.2027 saakka.

Kuljetuspalvelun omavastuuosuutta ei peritä myöskään:

- asiakkaan kanssa matkustavalta saattajalta (erillisoikeus)
- toisen asteen laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilta opiskelijoilta, kuitenkin enintään sen kalenterivuoden loppuun, kun henkilö täyttää 20 vuotta. Matkat korvataan 7 km ylittävältä osalta.

Mikäli julkisen joukkoliikenteen hintaan perustuva asiakasmaksu muodostuisi jossakin tapauksessa yllä olevaa taulukkotaksaa edullisemmaksi, peritään asiakkaalta julkisen joukkoliikenteen taksaa vastaava asiakasmaksu yllä olevasta taulukosta poiketen.

Asiakkaalta peritään hyvinvointialueen ulkopuolelle ulottuvista matkoista junaliikenteen tai linja-autoliikenteen vakiovuoron matkalipun hinnan suuruinen asiakasmaksu. Myös näissä tapauksissa otetaan huomioon kausi-, sarja- ja alennuslippujen hinnat, mikäli asiakkaalla olisi perusteltu syy käyttää näitä lipputuotteita, mikäli hän kykenisi käyttämään julkista joukkoliikennettä.

# 16 MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT

Suuri osa mielenterveys- ja päihdepalveluista on asiakkaalle maksuttomia viranomaisen järjestämiä ohjaus- ja neuvontapalveluita.

## 16.1 Perhehoito, lyhytaikainen ja osavuorokautinen

| | | |
|---|---|---|
| Lyhytaikainen perhehoito perhekodissa | | 40,30 €/ hoitopäivä |
| Osa-vuorokautinen perhehoito perhekodissa | 3-5 h | 13,20 €/ hoitopäivä |
| Osa-vuorokautinen perhehoito perhekodissa | 6-8 h | 19,90 €/ hoitopäivä |
| | | |
| Asiakkaan kodissa tapahtuva perhehoito | 2-5 h | 13,20 €/ hoitopäivä |
| | 6-8 h | 19,90 €/ hoitopäivä |
| | yli 8 h | 40,30 €/ hoitopäivä |

## 16.2 Perhehoito, pitkäaikainen

Pitkäaikainen perhehoito on kyseessä silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7b §.)

Vanhuspalvelulain 14 § mukaan iäkkäille avio- ja avopuolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. Mukana muuttavalle puolisolle asiakasmaksut määritellään hänen palvelutarpeensa mukaisesti. Mikäli pitkäaikaiseen perhehoitoon hyväksytyn asiakkaan puoliso haluaa muuttaa samaan yksikköön, tehdään hänelle oma asiakasmaksupäätös sekä molemmille oma vuokrasopimus (= puolet vuokrasta), silloin kun perhekodissa peritään asumisesta vuokra.

Kuukausimaksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulaissa säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa tarkoitetut vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan kuukausituloilla tarkoitetulla tavalla määräytyvä maksu, maksuksi määräytyy asiakkaalle edullisempi vaihtoehto. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa perhehoidossa, maksu määräytyy asiakkaan kuukausitulojen perusteella (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7 c §, 10 b-d §).

### 16.2.1 Käyttövara pitkäaikaisessa perhehoidossa

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara. Pitkäaikaisen perhehoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaalle tulee jäädä 200,00 €/ kk.

Asiakkailta peritään asiakasmaksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaolojaksolta ei peritä asiakasmaksua. Etukäteen sovittujen lomien ajalta ei peritä asiakasmaksua yli 5 päivää ylittävältä ajalta (Asiakasmaksulaki 734/1992 10 k §).

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulona ei oteta huomioon:

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia
- lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea
- veteraanien etuuksia (ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa perhehoidossa:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, vähennyksenä otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat yllä mainitut vähennykset.

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen perhehoitoon siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja tontin vuokrasta tai asunto-osakkeen hoitovastikkeesta, lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (asiakkaan osuus esimerkiksi lämmityskuluista, pakollisesta kotivakuutuksesta ja vesimaksusta).

Lisäksi tuloista vähennetään:

- kohtuulliset asumismenot, joita asiakkaalle pitkäaikaisesta perhehoidosta aiheutuu (vuokra vähennettynä asumistuella).
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

### 16.2.2 Pitkäaikaisessa perhehoidossa tarvikkeiden ja palvelujen kustannusten jakautuminen

Asiakasmaksuun sisältyvät palvelut

- Asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen asiakassuunnitelmaan tavoitteineen ja toimintamenetelmineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisuuksien mukaan omaisen kanssa puoli vuosittain tai voinnin muuttuessa.
- Lääkehoidon toteuttaminen yhteistyössä hyvinvointialueen kotihoidon kanssa: lääkkeiden jakaminen/annosjakelun toteuttaminen, lääkkeiden antaminen valvotusti, lääkehoidon seuranta ja arvioiminen, reseptien uusiminen, lääkkeiden tilaus
- Asiakkaan huoneessa on vähintään peruskalustus; sänky, yöpöytä ja yleisvalaistus
- Apuvälineet voidaan hakea alueellisen apuvälineyksikön kautta, kun apuvälineasetuksen 20 1 § ja 2 § edellytykset täyttyvät. Apuvälineratkaisu tehdään julkisen terveydenhuollon apuvälinealan asiantuntijan tekemän arvion ja toteaman tarpeen perusteella.
- Ensiaputarvikkeet. Muutoin haava- ym. hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät. Jos kriteerit eivät täyty, asiakas maksaa tarvikkeet.
- Siivous ja siihen käytettävät tarvikkeet ja välineet
- Vaatehuolto
- Kaikki vuorokauden ateriat, joiden tulee noudattaa ikääntyneiden ravitsemussuosituksia ja huomioida ruoka-aineallergiat.

Asiakkaan itse käyttövaralla kustannettavat tarvikkeet ja palvelut:

- Lääkkeet ja niihin rinnastettavat tuotteet
- Terveyspalveluista perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluista sekä avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut.
- Henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet, kampaaja, jalkahoitaja yms.
- Haavahoitotuotteet ellei hoitotarvikejakelun kriteerit täyty.
- Vaatteet, lonkkahousut, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- Vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella, mikäli perhekoti perii asukkailta vuokran.
- Muut henkilökohtaiset päivittäiset menot
    - Kuljetukset: Asiakkaille voidaan hakea keskitetystä asiakasohjauksesta sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua.
    - Hammasproteesit, hammaslääkärikulut, kuulokojeet, silmälasit tai muu henkilökohtainen apuväline (esim. näkemistä helpottavat välineet).
    - Itse järjestetyt fysioterapeutin tai hierojan käynnit

### 16.3 Päihdelaitoskuntoutus

Päihdelaitoskuntoutuspäätökset myönnetään sosiaalihuoltolain 22 §:n nojalla. Sosiaalityöntekijä tekee päätöksen palvelun myöntämisestä ja määrittelee asiakasmaksun asiakkaan tulojen ja menojen perusteella.

Asiakkaalta voidaan periä tulosidonnaista asiakasmaksua enintään 73,40 €/ hoitopäivä, maksukattoon saakka.

Päihdelaitoskuntoutuksen maksut ovat asiakasmaksulain maksukaton piirissä ja maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoskuntoutuksesta (enintään 3 kk) voidaan periä asiakkaalta asiakasmaksua enintään 26,80 €/ hoitopäivä.

### 16.4 Lyhytaikainen asuminen

Lyhytaikaista asumista järjestetään henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee lyhytaikaista asumispalvelua tuetussa asumisessa, yhteisöllisessä asumisessa tai ympärivuorokautisessa palveluasumisessa.

Lyhytaikaisessa asumisessa asiakasmaksutasoja on asiakkaiden maksukyvyn mukaan neljä. Taso määritetään erillisen maksukykyselvityksen perusteella. Laskelmassa huomioidaan menona yksinasuvan perusosa, mikäli asiakas ostaa tilapäisessä asumisessa itse ruokansa. Mikäli ateriat sisältyvät tilapäisen asumisen palveluntuottajahintaan, vähennetään asiakkaalta asiakasmaksua määrittäessä yksinasuvan perusosasta ateriaosuus 49 %.

| | |
|---|---|
| Taso 1 | 33,70 €/ vrk |
| Taso 2 | 21,70 €/ vrk |
| Taso 3 | 12,40 €/ vrk |
| Taso 4 | 5,20 €/ vrk |

### 16.5 Arviointiyksikkö Vaahtera

Arvioivan tuen asiakasmaksutasoja on asiakkaiden maksukyvyn mukaan Eloisan omassa mielenterveysasiakkaiden arviointiyksikössä neljä. Taso määritetään erillisen maksukykyselvityksen perusteella.

| | |
|---|---|
| Taso 1 | 33,70 €/ vrk |
| Taso 2 | 21,70 €/ vrk |
| Taso 3 | 12,40 €/ vrk |
| Taso 4 | 5,20 €/ vrk |

Tämän lisäksi peritään tilattujen aterioiden mukaan ateriapalvelumaksut. Yksittäisten aterioiden hinnat Eloisan omassa mielenterveysasiakkaiden arviointiyksikössä ovat:

| | |
|---|---|
| Aamupala | 2,60 € |
| Lounas | 6,90 € |
| Iltapala | 2,60 € |

## 16.6 Tuettu asuminen

Tuetulla asumisella tarkoitetaan itsenäistä asumista, jota tuetaan sosiaaliohjauksella. Tuettua asumista järjestetään henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee hyvinvointialueen apua tai tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä (SHL 21a §).

Kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksu on enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Tulorajat
Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 427 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä. Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

| Perheen koko henkilömäärä | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Tuloraja (€/kk) | 718 | 1325 | 2080 | 2571 | 3112 | 3575 |

| Henkilömäärä | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 tai yli |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Palvelutunnit/ kk | Maksu % | Maksu % | Maksu % | Maksu % | Maksu % | Maksu % |
| 4 tai alle | 9 | 8 | 7 | 7 | 7 | 7 |
| 5 | 11 | 9,75 | 8,75 | 8,75 | 8,75 | 8,75 |
| 6 | 13 | 11,5 | 10 | 10 | 10 | 10 |
| 7 | 15 | 13,25 | 11,5 | 11,5 | 11,5 | 11,5 |
| 8 | 17 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 |
| 9 | 18 | 15,75 | 13,5 | 13,5 | 13,5 | 13,5 |
| 10 | 19 | 16,5 | 14 | 14 | 14 | 13 |
| 11 | 20 | 17,25 | 14,5 | 14,5 | 14,5 | 13 |
| 12 | 21 | 18 | 15 | 15 | 15 | 13 |
| 13 | 22 | 17,75 | 15,5 | 15,5 | 15 | 13 |
| 14 | 23 | 19,5 | 16 | 16 | 15 | 13 |
| 15 | 24 | 20,25 | 16,5 | 16,5 | 15 | 13 |
| 16 | 25 | 21 | 17 | 17 | 15 | 13 |
| 17 | 25,5 | 21,5 | 16,5 | 17 | 15 | 13 |
| 18 | 26 | 22 | 18 | 17 | 15 | 13 |
| 19 | 26,5 | 22,5 | 18,5 | 17 | 15 | 13 |
| 20 | 27 | 23 | 19 | 17 | 15 | 13 |
| 21 | 27,5 | 23,5 | 19,5 | 17 | 15 | 13 |
| 22 | 28 | 24 | 20 | 17 | 15 | 13 |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 23 | 28,5 | 24,5 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 24 | 29 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 25 | 29,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 26 | 30 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 27 | 30,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 28 | 31 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 29 | 31,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 30 | 32 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 31 | 32,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 32 | 33 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 33 | 33,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 34 | 34 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 35 | 34,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 36 | 35 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |
| 37 | 35,5 | 25 | 20 | 17 | 15 | 13 |

Asiakasmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- palvelusuunnitelman mukainen ohjaus
- palvelusuunnitelman arviointi
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- kertakäyttöiset hoitotarvikkeet

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakkaan niin valitessa
- terveyden- ja avohoidon palvelut
- omat hygieniatarvikkeet
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- ateriat
- muut henkilökohtaiset menot
- asunnon kalustaminen
- asiakkaalla on mahdollisuus saada tarvitsemansa apuvälineet ilmaisena apuvälineyksiköstä yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen tai vaihtoehtoisesti asiakas voi kustantaa tarvitsemansa apuvälineet itse.

Tuetun asumisen asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot asiakasmaksulain (1201/2020) 10 f §:n mukaan

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronalaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Tulona ei oteta huomioon
Tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea), joita ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä pitkäaikaisen asumispalvelun asiakkaalla kokonaistaloudellisen tilanteen arvioinnissa, asiakasmaksulaki § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset tuetussa asumisessa asiakasmaksulain (1201/2020) 10 g §:n mukaan:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen tuettuun asumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja kohtuullisista lämmityskuluista, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

### 16.6.1 Tukipalvelumaksut

| | |
|---|---|
| Ateriapalvelumaksu | 486,00 €/ kk tai 16,00 €/ vrk |

Yksittäisten aterioiden hinnat:

| | |
|---|---|
| Aamupala / iltapala | 2,30 € |
| Lounas | 6,40 € |
| Iltapäiväkahvi ja kahvileipä/ välipala | 1,35 € |
| Päivällinen | 5,40 € |
| Pelkkä kahvi | 0,80 € |
| Väliateria | 2,30 € |

Peritään vain siinä tapauksessa, jos tuettuun asumiseen sisältyy täysihoitoateriat.
Mikäli asiakkaalta peritään ateriamaksu, tulee asiakkaan käyttövaraksi jäädä vähintään 200,00 €/ kk.

## 16.7 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa (SHL 21b§).

Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi (SHL 21b§).

Yhteisöllisessä asumisessa peritään pitkäaikaisen asumispalvelun maksu silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7b §, 10e §).

Maksu perustuu yhdessä asiakkaan kanssa laadittavaan asiakassuunnitelmaan. Kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.
Maksua määrättäessä asiakkaalle jätetään käyttövaraa vähintään 200,00 €/ kk.

Tulorajat
Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 427 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä. Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

| Perheen koko henkilömäärä | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Tuloraja (€/ kk) | 718 | 1325 | 2080 | 2571 | 3112 | 3575 |

| Palvelutunnit kuukaudessa 38 h tai enemmän | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 tai yli |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Maksu % | 36 % | 25 % | 20 % | 17 % | 15 % | 13 % |

Asiakasmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- palvelu- tai kuntoutussuunnitelman mukaiset palvelut palvelutalon henkilökunnan toteuttamana, sisältäen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä kuntouttavat, virikkeelliset ja sairaanhoidolliset palvelut
- palvelu- tai kuntoutussuunnitelman arviointi
- asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on sänky, pöytä, tuoli ja vaatekaappi
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- kertakäyttöiset hoito- ja hygieniatarvikkeet
- siivous
- vaatehuolto

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakkaan niin valitessa
- terveyspalveluista ja avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut ja noudatetaan hyvinvointialueella määrättyjä asiakasmaksukäytäntöjä
- perusterveydenhuollon vastaanotolla tai palveluasumisen yksikössä sen asukkaille erikseen järjestetyllä vastaanotolla peritään käyntimaksu.
- omat hygieniatarvikkeet
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- ateriat (erillinen tukipalvelumaksu)
- muut henkilökohtaiset menot
- asunnon muu kalustaminen
- asiakkaalla on mahdollisuus saada tarvitsemansa apuvälineet ilmaisena apuvälineyksiköstä yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen tai vaihtoehtoisesti asukas voi kustantaa apuvälineet itse.

Yhteisöllisen asumisen asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot asiakasmaksulain (1201/2020) 10 f §:n mukaan

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronalaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Tulona ei oteta huomioon
Tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea), joita ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä pitkäaikaisen asumispalvelun asiakkaalla perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset yhteisöllisessä palveluasumisessa asiakasmaksulain (1201/2020) 10g § mukaan:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen yhteisölliseen asumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja kohtuullisista lämmityskuluista, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

### 16.7.1 Tukipalvelumaksut yhteisöllisessä asumisessa

| | |
|---|---|
| Ateriapalvelumaksu | 486,00 €/ kk tai 16,00 €/ vrk |
| Yksittäisten aterioiden hinnat: | |
| Aamupala / iltapala | 2,30 € |
| Lounas | 6,40 € |
| Iltapäiväkahvi ja kahvileipä / Välipala | 1,35 € |
| Päivällinen | 5,40 € |
| Pelkkä kahvi | 0,80 € |
| Väliateria | 2,30 € |

Ateriavähennys
Niille yhteisöllisen asumisen asiakkaille, jotka maksavat ateriansa itse, vähennetään kiinteä ateriamaksu vähennys asiakasmaksulaskelmassa. Aterian vuorokausihinta x 365 päivää / 12 kk = asiakasmaksulaskelmassa huomioitava ateriavähennys.

Tukimaksu yhteisöllisessä asumisessa
Sisältää tukipalveluina järjestettäviä ja/tai asumispalveluun liittyviä vaatehuolto-, peseytymis-, ja siivouspalveluita sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluita sekä muita vastaavia asumista tukevia palveluita, joka on 25,00 €/ kk.

### 16.8 Ympärivuorokautisen palveluasumisen maksut

Ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa hoivakodissa, palvelukodissa tai vastaavassa asumisyksikössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa hän saa asumisyksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpitoa myös äkilliseen tarpeeseensa (SHL 21 c §).

Ympärivuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan. Palveluasumista on toteutettava niin, että henkilön yksityisyyttä kunnioitetaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan. Lisäksi on huolehdittava, että henkilöllä on mahdollisuus saada tarvitsemansa lääkinnällinen kuntoutus ja muut terveydenhuollon palvelut (SHL 21 c §).

Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa peritään pitkäaikaisen asumispalvelun maksu silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (Asiakasmaksulaki 1201/2020, 7 b §, 10 e §).

Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa peritään asiakkaalta asiakasmaksu, joka määräytyy asiakkaan nettokuukausitulojen mukaan. Maksu on enintään 87,5 % nettokuukausituloista, joista on ensin tehty laissa säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin kotiin jäävän puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 43,75 % puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset.

Asiakkaalle tulee jäädä vähimmäiskäyttövaraa vähintään 200,00 €/ kk.

Asiakasmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen hoiva- ja kuntoutussuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- hoiva- ja kuntoutussuunnitelman mukaiset palvelut palvelutalon henkilökunnan toteuttamana, sisältäen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä kuntouttavat, virikkeelliset ja sairaanhoidolliset palvelut
- hoiva- ja kuntoutussuunnitelman arviointi
- asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on sänky, pöytä, tuoli ja vaatekaappi
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- ateriat
- kertakäyttöiset hoito- ja hygieniatarvikkeet
- siivous
- vaatehuolto

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakkaan niin valitessa
- terveyspalveluista ja avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut, ja noudatetaan hyvinvointialueelle määrättyjä asiakasmaksukäytäntöjä
- perusterveydenhuollon vastaanotolla tai palveluasumisen yksikössä sen asukkaille erikseen järjestetyllä vastaanotolla peritään käyntimaksu
- omat hygieniatarvikkeet
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- muut henkilökohtaiset menot
- asunnon muu kalustaminen
- asiakkaalla on mahdollisuus saada tarvitsemansa apuvälineet ilmaisena apuvälineyksiköstä yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen tai vaihtoehtoisesti asukas voi kustantaa tarvitsemansa apuvälineet itse.

Ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot asiakasmaksulain (1201/2020) 10b §:n mukaan:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot

- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon
Lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua ja tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea), joita ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakasmaksulain (1201/2020) 10 c §:n mukaan:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöverosta ja kohtuullisista lämmityskuluista, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Maksun perusteena olevista tuloista tehtävät erityiset vähennykset asiakasmaksulain (1201/2020) 10d §:n mukaan ympärivuorokautisessa palveluasumisessa:

- kohtuulliset asumismenot, joita ympärivuorokautisesta palveluasumisesta aiheutuu vähennettynä asumistuella
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

Ulosoton huomioiminen asiakasmaksussa

Henkilön toistuvaistuloista suoritettavaa ulosmittausta ei pääsääntöisesti oteta vähennyksenä huomioon. Poikkeustapauksessa se voidaan ottaa huomioon, jos ulosmittauksen huomiotta jättämisestä henkilölle syntyisi ulosmitattavaa asiakasmaksuvelkaa. Asiakkaan tai hänen edunvalvojansa tulee esittää asiasta luotettava selvitys ulosmittauksen huomioimiseksi.

## 17 LASTENSUOJELUN ASIAKASMAKSUT

Lastensuojelussa maksua voidaan periä lastensuojelulain sijaishuoltona, avohuollon tukitoimena tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista. Vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän maksukykynsä mukaan.

Lisäksi voidaan periä kohtuullinen maksu lapsen/nuoren tuloista, korvauksista ja saamisista. Maksu voi olla enintään 2249,90 €/ kk (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.) Eloisa voi periä lapselle tulevat elatusavut perhe- ja laitoshoidon sekä asumispalvelun ajalta.

Lapsen tuloista, korvauksista ja saamisista tulee kuitenkin, lapsilisää lukuun ottamatta, varata kuukausittain vähintään 40 % hänen itsenäistymisvaroihinsa.

## 18 LAPSIPERHEPALVELUJEN ASIAKASMAKSUT

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan asiakasmaksu 14,10 €/ vrk

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu (SHL) on Eloisan alueella maksutonta.